

Erasmus+: Youth in Action, het European Solidarity Corps en Bel'J (2014 – 2020)

Terugblik op grensverleggende
projecten voor jongeren en
het jeugdwerk in cijfers,
woorden en beelden

JINT

Vlaanderen
verbeelding werkt

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

Europese Jeugdprogramma's & Bel'J

De twee Jeugdprogramma's van de Europese Unie en het Bel'J-programma van de drie gemeenschappen in België versterken jongeren, jeugdwerk, jeugdbeleid én de samenleving. Ze doen dit door in te zetten op interculturele ontmoeting, internationale samenwerking en solidariteit. Met heel wat mogelijkheden om in binnen- en buitenland projecten en samenwerkingen op te zetten voor en door jongeren, in de vrije tijd. Dit magazine geeft een inkijk in de drie Jeugdprogramma's en hun impact in de vorm van cijfers, woorden en beelden.

Inhoud

- Inleiding
- De doelstellingen
- De mogelijkheden
- Iedereen aan boord
- De landen
- De programma's in beweging
- De rol van JINT
- De budgetten en de projecten
- De projectindieners en -deelnemers
- Focus 1: Internationalisering in de jeugdsector
- Focus 2: Jongeren versterken
- Focus 3: Krachtig, kwaliteitsvol jeugdwerk
- Focus 4: Beter jeugdbeleid
- Focus 5: Grenzeloze solidariteit

“De meerwaarde van Erasmus+-projecten is dat ze **letterlijk en figuurlijk de grenzen verleggen van jongeren**: ze leren Europa beter kennen en doorheen dat proces ook zichzelf. Het geeft hen een raam van kansen en intussen leren ze elkaar veel beter kennen. Meestal heb je dan een soort **magische sfeer** die ontstaat waarin die jongeren, zeker als ze zich veilig voelen, een **spectaculair groeiproces** doormaken.”

— MOHAMMED BARRIE, jeugdwerker bij City Pirates en Kilalo en deelnemer aan een Mobiliteit van Jeugdwerkers

Inleiding

Van 2014 tot 2020 ondersteunt de Europese Unie via **Erasmus+: Youth in Action** internationale ontmoetingen en uitwisselingen in de vrije tijd voor en door jongeren (13 – 30), jeugdwerkers en jeugdorganisaties. Het Erasmus+: Youth in Action-programma maakt deel uit van het bredere Erasmus+-programma, dat behalve voor de jeugdsector ook internationale en interculturele mogelijkheden biedt voor onderwijs, opleiding en sport. In 2021 – 2027 wordt het programma in de jeugdsector verder gezet onder de naam Erasmus+ Jeugd.

Daarnaast wordt in oktober 2018 een nieuw, tweede Europees Jeugdprogramma gelanceerd: het **European Solidarity Corps**. Met dat programma zet de EU in op vrijwilligerswerk, lokale solidariteitsprojecten en stages en jobs voor jongeren van 18 tot 30 jaar. Het is de opvolger van EVS (European Voluntary Service), dat tot 2017 onderdeel uitmaakt van Erasmus+: Youth in Action. In 2021-2027 wordt het European Solidarity Corps verdergezet.

Tot slot is er **Bel'J**, de Belgische tegenhanger van deze twee Europese Jeugdprogramma's. Bel'J geeft sinds 2009 jongeren (12 – 25) en jeugdwerkers uit de verschillende gemeenschappen in België de kans elkaar te ontmoeten via een groepsuitwisseling, vrijwilligerswerk of samenwerkingsproject in eigen land.

“De Europese Jeugdprogramma's 2014 – 2020 betekenden een kwantumsprong voor Europese jeugdmobiliteit en Europees jeugdwerk. Dit zowel in kwaliteit als in kwantiteit: er was niet alleen een ruimer gamma aan mogelijkheden, maar ook 129% meer budget dan in de periode 2006 – 2013.”

— KOEN LAMBERT, directeur van JINT

De middelen voor jeugdprojecten

Het totale budget voor het Erasmus+-programma in de periode 2014 – 2020 bedraagt € 14,7 miljard. Dat budget omvat middelen voor jeugd, onderwijs, opleiding en sport. Van dat budget is 10% of € 1,47 miljard beschikbaar voor de jeugdsector via **Erasmus+: Youth in Action**. Tussen 2021 – 2027 is er een totaalbudget van € 26,2 miljard, waarvan € 2,69 miljard voor de jeugdsector.

In de periode 2018-2020 heeft het **European Solidarity Corps** een totaalbudget van € 375,6 miljoen. Voor de periode 2021 – 2027 is er een totaalbudget van € 1,009 miljard voorzien.

Het **Bel'J**-programma heeft tussen 2014 – 2020 een totaalbudget van € 360.000 voor de drie gemeenschappen. Voor de periode 2021 – 2027 worden de budgetten op jaarbasis bepaald door de drie gemeenschappen, met voor de Vlaamse gemeenschap een reeds vastgelegd budget van €25.000/jaar tussen 2021 – 2025.

Ontdek op pagina 20 hoe projecten en activiteiten deze doelstellingen waarmaakten.

De doelstellingen van de Jeugdprogramma's

De Europese Jeugdprogramma's kaderen in de uitvoering van de **EU Jeugdstrategie**. Deze tekent de krijtlijnen uit van de Europese samenwerking over de thema's die jongeren aanbelangen. In de periode 2010 - 2018 ondernamen de Commissie en de lidstaten acties voor **meer en gelijke kansen** voor jongeren en **actieve deelname** aan de samenleving. In de periode 2019 - 2027 zijn de speerpunten **jongeren betrekken**, **verbinden** en **empoweren**.

Doelen van Erasmus+: Youth in Action 2014 – 2020

- ✓ Het bevorderen van **actieve deelname** van jongeren aan alle facetten van de samenleving, burgerschap, interculturele dialoog, sociale inclusie en solidariteit, opdat jongeren hun **vaardigheden** en **competenties** kunnen ontwikkelen.

Hoe?

Door meer mogelijkheden voor de leermobiliteit voor jongeren en jeugdwerkers, en door versterkte linkjes tussen jeugdsector en arbeidsmarkt.

- ✓ **Beter jeugd beleid** op lokaal, regionaal en nationaal niveau en de ontwikkeling van **een op kennis gebaseerd jeugd beleid**. Het ondersteunen en erkennen van niet-formeel en informeel leren.

Hoe?

Door betere beleidssamenwerking, beter gebruik van de Youthpass als erkenningstool en de verspreiding van goede praktijken.

- ✓ **Kwaliteitsvol jeugdwerk** bevorderen.

Hoe?

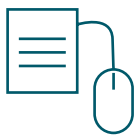
Door betere samenwerking tussen jeugdorganisaties onderling en met andere partners.

- ✓ De **internationale dimensie van jeugdactiviteiten** en de ondersteunende rol van jeugdwerkers en organisaties voor jongeren, ook buiten de EU, bevorderen.

Hoe?

Door de promotie van mobiliteit en samenwerking tussen partners van Erasmus+-programmalanden, partnerlanden buiten de EU en internationale organisaties en door gerichte capaciteitsopbouw in de partnerlanden.

Doel van het European Solidarity Corps (2018 – 2020)

- ♥ **Solidariteit** in de samenleving bevorderen en de betrokkenheid van jongeren en organisaties in toegankelijke en kwaliteitsvolle solidariteitsactiviteiten vergroten.

Hoe?

Door ondersteuning van internationaal vrijwilligerswerk, stages en jobs en door lokale solidariteitsinitiatieven.

Doelen van Bel'J 2014 – 2020

- Jongeren kennis laten maken met het dagelijkse leven en de cultuur in de andere gemeenschappen, als voedingsbodemp voor duurzame banden tussen jongeren over de taalgrenzen heen. Jeugdwerkers de mogelijkheid bieden om samen te werken en van elkaar te leren over de taalgrenzen heen.

Hoe?

Door vrijwilligerswerk, uitwisseling, samenwerking en job shadowing in de jeugdsector te ondersteunen.

LEGENDE

- 📌 Erasmus+: Youth in Action
- 📌 European Solidarity Corps
- Bel'J

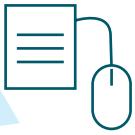
Mogelijkheden

Via de verschillende **acties** van de drie Jeugdprogramma's kunnen jongeren, jeugdwerkers en jeugdorganisaties uiteenlopende soorten projecten en activiteiten waarmaken.

- 📌 ● **Groepsuitwisselingen:** Groepen jongeren (13 – 30) uit verschillende landen ontmoeten elkaar rond een zelfgekozen thema. Ze leren van elkaar en elkaars cultuur op een non-formele manier, zoals via workshops en spelen. Uitwisseling van ervaringen en ideeën vormen de rode draad.
- 📌 **Jeugd dialoog/jeugd beleids meetings:** Jongeren (13 – 30) zetten een nationale of internationale bijeenkomst of activiteit op die debat over jeugd beleidsthema's stimuleert. Daarbij gaan ze in dialoog met beleidsmakers. Deze projecten versterken het democratisch burgerschap van jongeren.
- 📌 ● **Mobiliteit van jeugdwerkers:** Jeugdwerkers, zowel beroepskrachten als vrijwilligers, doen internationale inspiratie op om de kwaliteit van hun projecten en organisaties te versterken. Dit kan ondermeer via studiebezoeken, jobs shadowing, workshops, seminars en vormingen
- 📌 **Nationale en internationale vormingen:** Jeugdwerkers kunnen deelnemen aan een aanbod aan vormingen en activiteiten opgezet door JINT, andere Nationale Agentschappen en ondersteunende SALTO-centra.
- 📌 **Jeugdpartnerschap:** Dit is een langdurige internationale samenwerking tussen partnerorganisaties waarbij de hoofddoelstelling en impact van het project in het jeugdwerk ligt. Er zijn drie vormen:
  - Een Jeugdpartnerschap **Praktijkdeling** legt de focus op netwerken ontwikkelen en versterken, de capaciteitsopbouw van de partners, en het bevragen en delen van jeugdwerkpraktijk.
  - Een Jeugdpartnerschap **Innovatie** leidt tot een vernieuwend product, dat nadien verspreid wordt in het jeugdwerk.
  - In een **Jongereninitiatief** zet een groep jongeren (13 – 30), vanuit een organisatie of een losse informele groep, samen een vernieuwend internationaal project op rond een gemeenschappelijk thema. Ze werken activiteiten uit in binnen- en buitenland.

- 📌 📌 ● **Vrijwilligerswerk:** Jongeren doen voltijds, langdurig individueel vrijwilligerswerk in het buitenland, voor een periode van 2 maanden tot 1 jaar. Of een groep jongeren steekt als vrijwilligersteam de handen uit de mouwen in binnen- of buitenland, voor een periode van 2 weken tot 2 maanden. Organisaties die een vrijwilligersproject willen opzetten, moeten eerst een kwaliteitslabel verwerven. Zo wordt de kwaliteit van vrijwilligersprojecten, met daarin gepaste omkadering voor de vrijwilligers, gewaarborgd.
- 📌 **Solidariteitsprojecten:** Een groepje van minstens 5 jongeren zet een lokaal project op om hun buurt beter te maken en brengt daarbij jongeren samen. Ze kunnen daarbij beroep doen op een coach.

Iedereen aan boord

Een speerpunt in de Europese Jeugdprogramma's 2014 – 2020 is **inclusie**. Jongeren en jeugdwerkers in een maatschappelijk kwetsbare situatie of met minder kansen kunnen rekenen op extra ondersteuning of soepelere voorwaarden om deel te nemen. De drempels die zij ervaren naar jeugdwerk, vrijwilligerswerk, onderwijs en vormen kunnen bestaan om verschillende redenen:

- een fysieke of mentale functiebeperking
- leer- of onderwijsmoeilijkheden
- economische barrières
- cultuurverschillen
- gezondheidsproblemen
- sociale belemmeringen (discriminatie, verslavingsproblematiek ...)
- geografische belemmeringen

Aan organisaties die met deze groepen werken biedt JINT ook extra begeleiding. Deze aanpak wordt verdergezet in de periode 2021 – 2027. Het SALTO-YOUTH Inclusion & Diversity Resource Centre, dat onderdak vindt bij JINT, ondersteunt het hele Netwerk van Nationale Agentschappen om de Europese Jeugdprogramma's inclusief te maken.

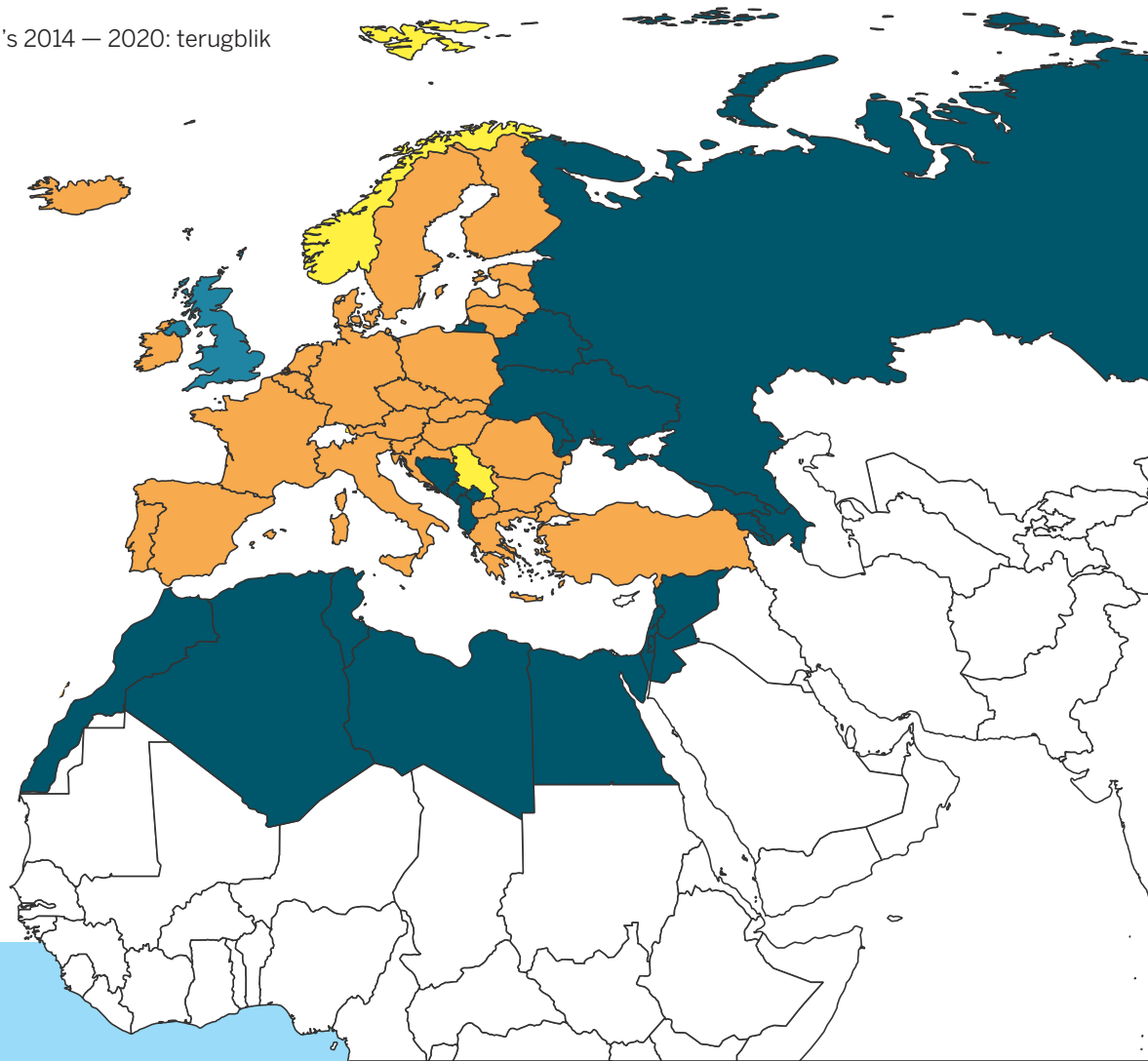
“Een buitenlandse ervaring kan een perfecte boost zijn voor jongeren in kwetsbare situaties. Om eens los te komen van een beklemmende omgeving waarin ze misschien zitten. Veel jongeren hebben er écht deugd van de grenzen te verleggen, van die wereld die opengaat.”

— JAN LANGERAERT, stafmedewerker Groep INTRO

“Ik vind het een prachtig programma, ik begrijp niet waarom niet méér jongeren zo'n uitwisseling doen! Dat Europa dit financiert, is echt een heel grote kans. Ik heb het financieel niet breed en kan dit toch meemaken. Ik voel me bevoorrecht en dankbaar dat ik dit kan doen.”

— JECAN JIMENEZ LEON, deelnemer aan een Groepsuitwisseling

De landen

In de Europese Jeugdprogramma's wordt een onderscheid gemaakt tussen **programmalanden**, die volledig kunnen deelnemen en de **partnerlanden**, waarmee onder bepaalde voorwaarden samengewerkt kan worden.

- **programmalanden Erasmus+ & European Solidarity Corps:** de lidstaten van de EU, IJsland, Turkije, de Republiek Noord-Macedonië

- **partnerlanden Erasmus+ en European Solidarity Corps:**
  - Westelijke Balkan (Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kosovo, Montenegro)
  - het oostelijk partnerschap (Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Moldavië, Oekraïne, Wit-Rusland)
  - de zuidelijke landen van het Middellandse zeegebied (Algerije, Egypte, Israël, Jordanië, Libanon, Libië, Marokko, Palestina, Syrië, Tunesië)
  - Rusland

- **programmalanden Erasmus+ maar partnerland bij European Solidarity Corps:** Noorwegen, Servië, Liechtenstein

- **neemt sinds 2021 niet meer deel aan beide Europese programma's:** Verenigd Koninkrijk

De Jeugd- programma's: altijd in beweging

In de periode 2014 – 2020 ondergaan de Jeugdprogramma's heel wat veranderingen, met tijdelijke of duurzame gevolgen. Dit zijn de belangrijkste:

- **Van 1 naar 2 programma's:** Van 2014 tot en met 2017 vallen alle vrijwilligersprojecten onder de vlag van EVS (European Voluntary Service), onderdeel van Erasmus+. In 2018 neemt het European Solidarity Corps de fakkel over, als apart Jeugdprogramma. Deze evolutie brengt een aantal wijzigingen met zich mee, zoals een hogere leeftijdsgrens (van minimaal 17 naar 18), en ook meer mogelijkheden om lokale activiteiten op te zetten. De invoering van dit nieuwe Jeugdprogramma geeft ook een boost aan het totale budget beschikbaar voor jeugdprojecten.
- Ook binnen Erasmus+: Youth in Action is er **evolutie in naamgeving** en **structuur** van het programma. 'Jeugdbeleidsmeetings' worden 'Jeugddialoog', en Jongereninitiatieven worden pas in 2016 – 2017 erkend als aparte actie onder de Jeugdpartnerschappen.

- Als reactie op de **COVID-19-pandemie in 2020 en 2021** krijgen goedgekeurde projecten van Erasmus+ en het European Solidarity Corps de mogelijkheid om hun activiteiten uit te stellen of deels digitaal te laten doorgaan. Daarnaast wordt in 2020 een specifieke oproep gelanceerd voor Jeugdpartnerschappen met focus op creativiteit (KA227), om socio-culturele organisaties te ondersteunen in hun aanpak van de gevolgen van COVID-19 op jongeren.
- Bel'J wordt in 2016 **uitgebreid** met de actie *Mobiliteit van Jeugdwerkers* naast de reeds bestaande mogelijkheden voor jongeren.

De rol van JINT

Het dagelijkse beheer van de Europese Jeugdprogramma's gebeurt door de Nationale Agentschappen. Voor de Vlaamse gemeenschap neemt JINT die opdracht op zich. Dat omvat volgende taken:

- Informatie bieden aan jongeren, jeugdwerkers en medewerkers van jeugdorganisaties;
- Begeleiding van projectindieners;
- Toekenning van subsidiebedragen;
- Administratieve opvolging van projecten;
- Toekenning van erkenningen aan gast- en zendende organisaties van vrijwilligers;
- Ondersteuning bieden aan vrijwilligers, jongeren, jeugdwerkers en medewerkers van jeugdorganisaties via nationale en internationale vorming en ontmoeting.

Naast ondersteuner van (kandidaat-) projectindieners, jeugdwerkers en vrijwilligers is JINT zelf ook partner in tal van internationale en nationale samenwerkingen en projecten in de jeugdsector.

In het Bel'J-programma staat JINT eveneens in voor het beheer van het programma in de Vlaamse gemeenschap.

“De deur bij JINT staat steeds open. Ze gaan jouw dossier niet schrijven, hé (lacht), maar met de input van hun ervaring en vakkennis kan je jouw kansen wel danig verhogen.”

— WAUT VAN HESPEL, coördinator JOETZ vzw

“Onze bedrijfswereld, ons onderwijs, onze hele samenleving is op en top internationaal. JINT is er om de jongeren van vandaag voor te bereiden op die internationale context.”

— CHRISTOF TOYE, praktijklector, zaakvoerder, communicatietrainer en ex-jeugdwerker

De budgetten en de projecten: kerncijfers

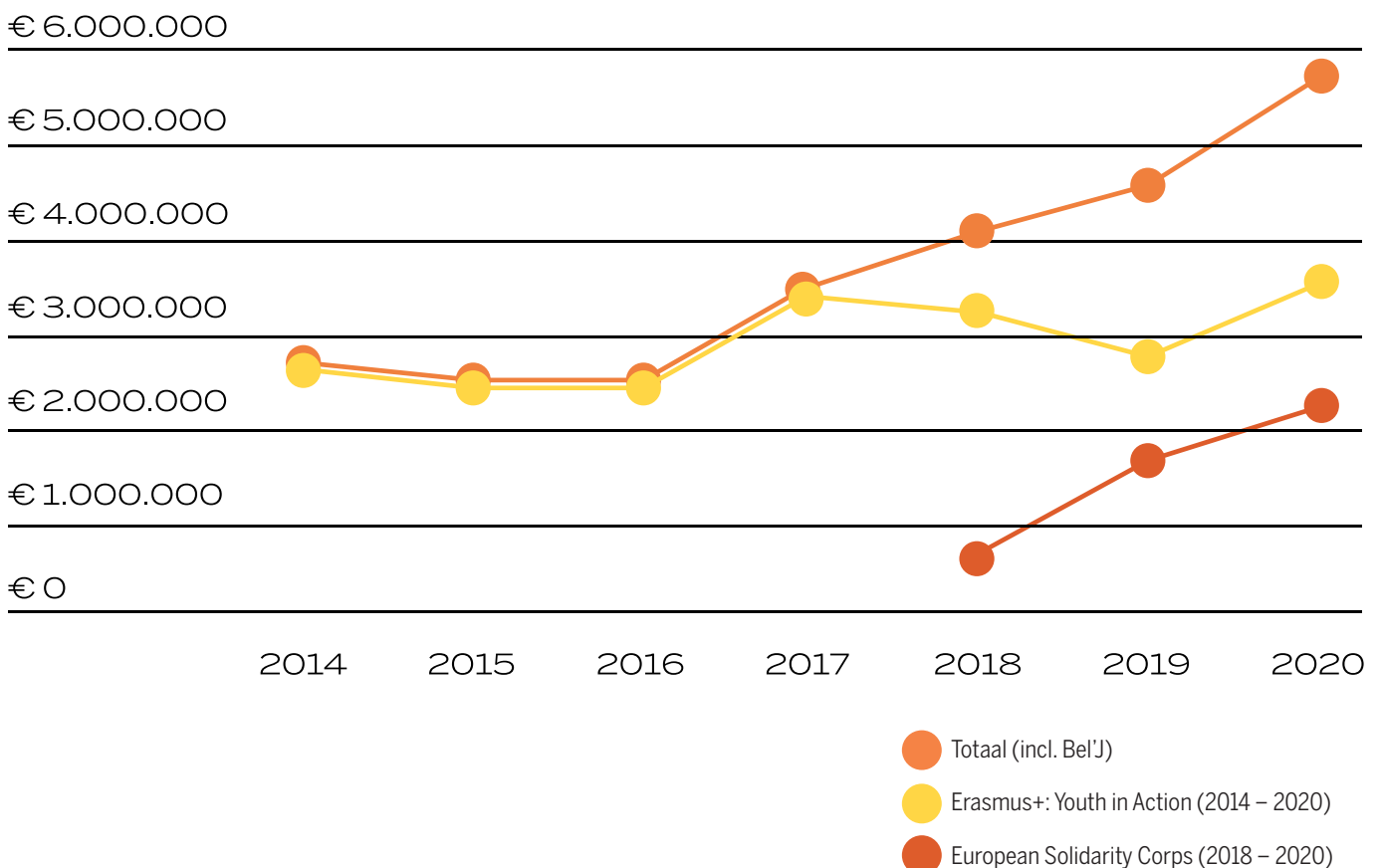
Het **totale beschikbare budget** voor JINT in de periode 2014 – 2020 voor de drie Jeugdprogramma's samen is **€ 26.139.080,69**.

- In Erasmus+: Youth in Action is dit **€ 21.157.330,75**;
- In het European Solidarity Corps **€ 4.846.458,02**;
- In het Bel'J-programma **€ 135.291,92**

Voor de Europese Jeugdprogramma's betekent dit een stijging van 129% tegenover de voorgaande programmacyclus (2007 – 2013), waar het goedgekeurde budget € 11.379.133 bedraagt.

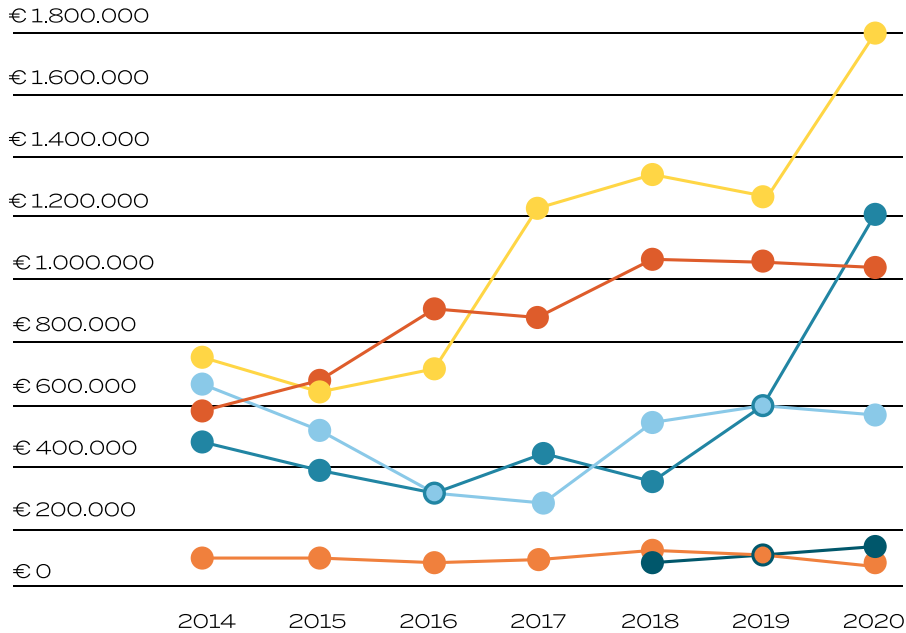
Beschikbare budgetten voor jeugdprojecten (2014 – 2020)

BRON: Europese Commissie & JINT

Beschikbare budgetten voor jeugdprojecten per activiteit, in Erasmus+: Youth in Action (2014-2020) en het European Solidarity Corps (2018-2020).

BRON: Europese Commissie & JINT

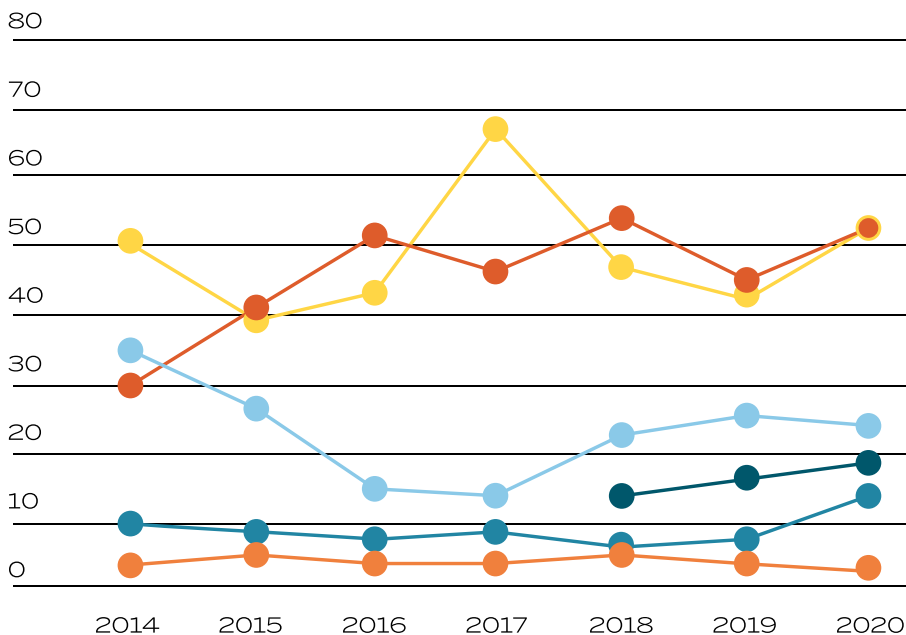

JINT kent middelen toe aan in totaal **976 goedgekeurde projecten** in de Europese Jeugdprogramma's & Bel'J:

- 765 projecten in Erasmus+: Youth in Action (2014 – 2020);
- 161 projecten in het European Solidarity Corps (2018 – 2020);
- 50 projecten in Bel'J (2014 – 2020).

Aantal goedgekeurde projecten in Erasmus+: Youth in Action (2014 – 2020) en het European Solidarity Corps (2018 – 2020)

BRON: Europese Commissie & JINT

Trends in de periode 2014 – 2020

- Over de 7 jaren heen **verdubbelen** de jaarlijks toegekend subsidies aan jeugdprojecten van € 2,74 miljoen naar € 5,82 miljoen.
- Het totale aantal goedgekeurde projecten op jaarbasis **klimt** in die periode van 122 projecten per jaar (in 2014) naar 164 (in 2020). Daarbij valt op dat projecten **groeien** qua omvang: ze combineren meerdere activiteiten en ontvangen een groter budget.
- De komst van het European Solidarity Corps geeft een stevige boost aan de **mogelijkheden voor buitenlands vrijwilligerswerk**.
- De budgetten voor Jeugdpartnerschappen kennen een stevige groei in 2019 en 2020.
- Sinds 2018 bieden de Solidariteitsprojecten extra mogelijkheden om via de Europese Jeugdprogramma's **lokale activiteiten** op poten te zetten.

Slaagkansen voor projecten (2014 – 2020)

- De gemiddeld slaagkans ligt het hoogst voor **Vrijwilligersprojecten**. Bij EVS worden 93,3% van de ingediende projecten goedgekeurd. In het European Solidarity Corps hebben Vrijwilligersprojecten een slaagkans van 95%.
- Solidariteitsprojecten** hebben een slaagkans van 76,2%.
- Bij **Groepsuitwisselingen** en **Mobiliteit van Jeugdwerkers** ligt dat op 70,79%.
- Wie een **Jeugddialog** aanvraagt, heeft 61,11% kans op goedkeuring.
- Jeugdpartnerschappen** vormen de meest competitieve budgetlijn: de slaagkans is daar 32,14%.

Algemeen verhogen de slaagkansen van individuele projecten gevoelig als indieners vooraf feedback vragen aan JINT.

Voorbereidend bezoek

Bij Groepsuitwisselingen en Vrijwilligersprojecten kan ook een **voorbereidend bezoek** gepland worden naar de bestemming. Van die mogelijkheid wordt goed gebruik gemaakt. Binnen beide Jeugdprogramma's worden **184** aanvragen voor een voorbereidend bezoek goedgekeurd en nemen 1126 jongeren en begeleiders daar aan deel.

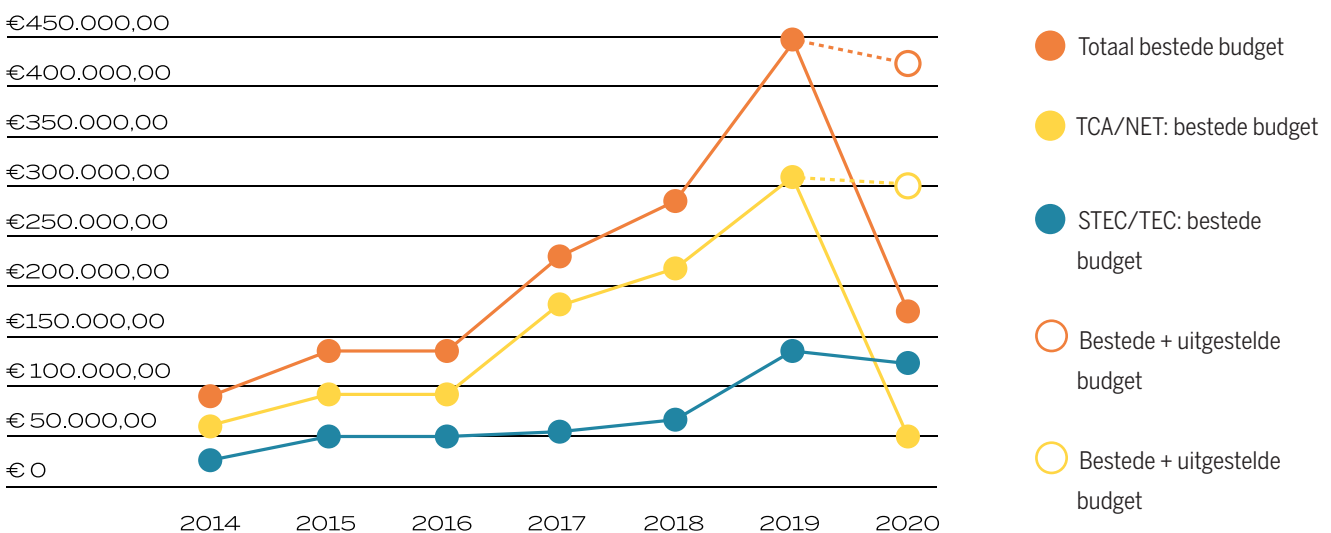
Ondersteuning

Naast de budgetten toegekend voor goedgekeurde projecten beschikt JINT over eigen middelen om de uitvoering van de Europese Jeugdprogramma's te ondersteunen. Dat eigen budget bestaat uit verschillende onderdelen:

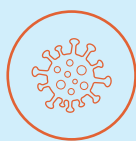
- **De Training and Evaluation Cycle (TEC)**, gefinancierd door Erasmus+, en **STEC**, gefinancierd door het European Solidarity Corps): Met dit budget ontwikkelt JINT een **vormingsaanbod en ondersteunend materiaal** voor jongeren en organisaties die betrokken zijn bij **vrijwilligers- en solidariteitsprojecten**.
- Met de **Transnational Cooperation Activities (TCA)**, gefinancierd door Erasmus+) en de **Networking Activities (NET)**, gefinancierd door het European Solidarity Corps) zet JINT strategisch en gericht in op vorming en netwerking. Samen met de andere Nationale Agentschappen en SALTO Youth Resource Centres biedt JINT een divers aanbod van **internationale en nationale vormings- en netwerkactiviteiten** voor de jeugdsector aan, ter ondersteuning van de doelstellingen en een kwaliteitsvolle implementatie van beide programma's.

Budgetten voor ondersteuning door JINT, per type en totaal.

BRON: Europese Commissie & JINT

Tussen 2014-2020 bedraagt het totale bestede budget voor ondersteuning € 1.146.568. Algemeen is er een sterk stijgende tendens, met een groter aanbod tot gevolg. In 2020 nemen de bestede TCA/NET-middelen een duik, vooral omwille van de coronapandemie. In 2021 zitten er echter nog voor € 250.000 aan uitgestelde TCA/NET-activiteiten uit 2020 in de pijplijn.

2020: het jaar van de pandemie

In maart 2020 wordt door de uitbraak van de COVID-19-pandemie de hele samenleving lamgelegd. Een groot deel van 2020 en ook nog in 2021 gaan de internationale grenzen op slot. Dat heeft **grote en uiteenlopende effecten** op de uitvoering van de Europese Jeugdprogramma's, waarbij een groot aanpassingsvermogen wordt gevraagd van de betrokken jongeren, jeugdwerkers en organisaties.

- Korte mobiliteitsprojecten, zoals **Groepsuitwisselingen** en **Mobiliteiten van Jeugdwerkers**, worden uitgesteld, vaak verschillende keren: eerst naar later in 2020, vervolgens naar 2021 of 2022. In mei 2021 hebben 4269 jongeren en jeugdwerkers hun geplande internationale mobiliteit nog niet gerealiseerd. Dat komt neer op 71% van alle deelnemers aan de in 2019 – 2020 goedgekeurde Groepsuitwisselingen en Mobiliteiten van Jeugdwerkers.
- Sommige organisaties kiezen ervoor om de buitenlandse jongerenactiviteiten om te vormen naar binnenlandse projecten, om ondanks de reisbeperkingen toch met hun jongeren aan de slag te kunnen blijven.
- **Jeugdpartnerschappen** lopen vaak verder, weliswaar geheel of gedeeltelijk digitaal.
- Bij langdurige mobiliteiten zoals **individueel vrijwilligerswerk** is de impact van de pandemie divers.
  - Soms worden vrijwilligers verplicht door betrokken overheden om hun project vroegtijdig af te breken en huiswaarts te keren of kunnen ze niet vertrekken door de reisbeperkingen. In andere gevallen is er vrije keuze: sommige vrijwilligers kiezen voor het afbreken of uitstellen van hun project, anderen besluiten bij de uitbraak van de pandemie of tijdens latere lockdowns toch ter plekke te blijven en zetten hun project verder, ondanks de beperkingen. In bepaalde gevallen kunnen ze hun project in hun thuisland digitaal verderzetten of, als ze nog niet in het buitenland zijn, opstarten.
  - Heel wat jongeren zien het verderzetten/opstarten van een vrijwilligersproject als een welkome verademing in tijden waar weinig andere (internationale) mogelijkheden zijn. Vrijwilligers voelen zich echter ook vaak geïsoleerd, met negatieve gevolgen voor hun welbevinden.

- In het **vormings- en activiteiten aanbod** van JINT, de andere Nationaal Agentschappen en de SALTO-centra is er vanaf maart 2020 een meersporenbeleid: een deel van het aanbod wordt afgelast, een deel gaat 100% digitaal, een ander deel wordt hybride en sommige activiteiten worden uitgesteld tot fysieke bijeenkomsten weer mogelijk zijn. Er wordt ook volop geëxperimenteerd met vernieuwende concepten, zoals informatieve wandelingen en versterkte online community-building.

Vrijwilligerswerk in coronatijden: het verhaal van Lea en Nele

Toen de coronapandemie in 2020 uitbrak, was ook bij Centrum Molenmoes van De Wissel, organisatie in de jeugd- en gezinszorg, de hamvraag: konden en wilden de internationale vrijwilligers blijven?

Nele Steeno, afdelingsverantwoordelijke: "Uiteindelijk zijn alle vrijwilligers gebleven. Eigenlijk hebben die onze werking verdergezet. Omwille van de beperkingen waren we met een kleine bubbel van medewerkers en de internationale vrijwilligers".

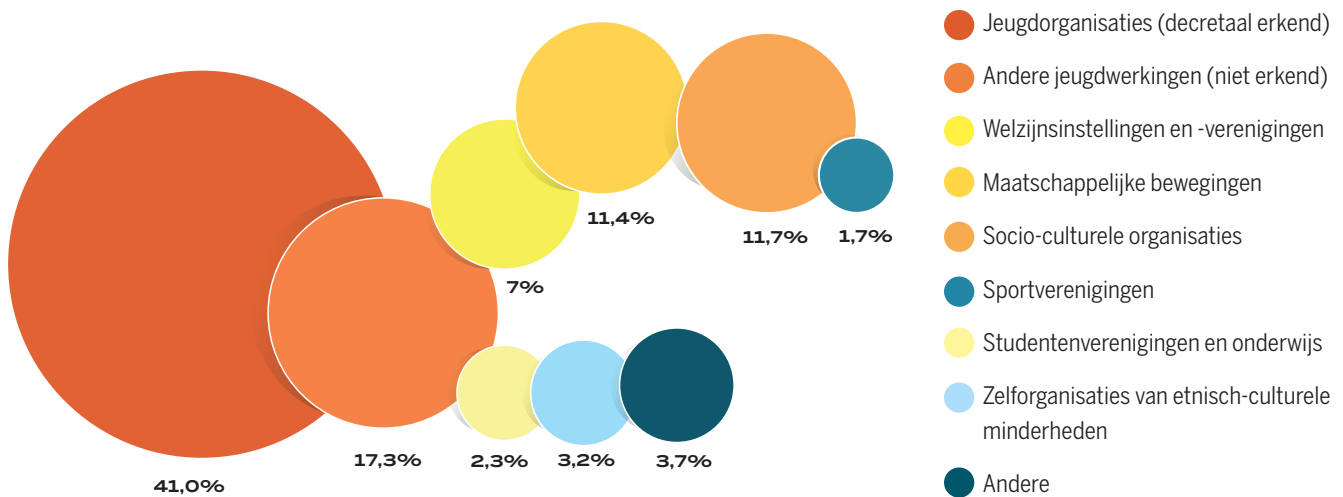
Het was geen gemakkelijke periode, maar Lea (22), European-Soldarity Corps-vrijwilligster uit Estland, bekijkt het positief: "Ik was gelukkig dat ik nog kon werken, anders was ik teruggegaan naar Estland. Ik zocht meer contact met jongeren en mijn teamgenoten en ik nam meer de rol van begeleider aan. Door corona kon ik geen andere contacten hebben. En mijn Nederlands is vanaf begin corona beter gegaan, omdat ik minder Engelstalige contacten had."

Projectindieners

Uiteenlopende organisaties in de brede jeugdsector vinden hun gading in de mogelijkheden van de Europese Jeugdprogramma's. De sterkst vertegenwoordigde groep projectindieners bij de goedgekeurde projecten (41,0%) zijn de door de Vlaamse overheid **erkende jeugdorganisaties en hun lokale afdelingen of werkingen**. Daarnaast vindt een waaier aan instellingen, organisaties en verenigingen uit verschillende sectoren hun weg naar de mogelijkheden in de Europese Jeugdprogramma's.

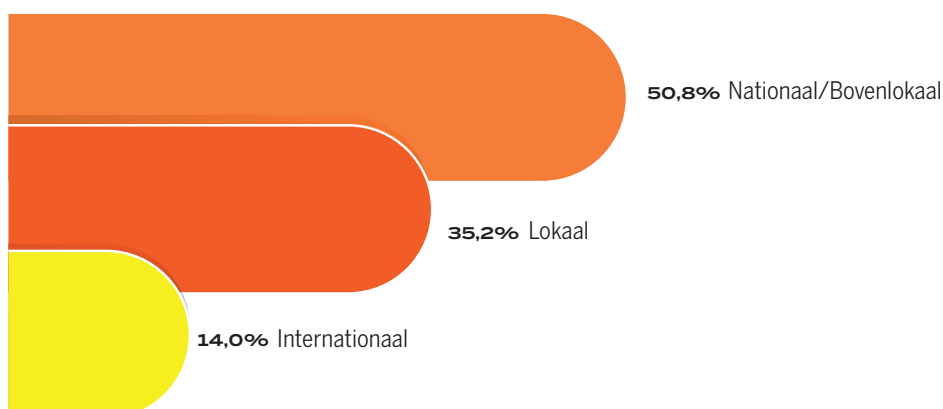
Goedgekeurde projecten in Erasmus+: Youth in Action (2014-2020) en het European Solidarity Corps (2018 – 2020), volgens sector van de projectindieners

(totaal aantal projecten = 926) — BRON: JINT vzw

Bij iets meer dan de helft van alle projecten die gebruikmaken van de steun van de Europese Jeugdprogramma's via JINT, situeren de projectindieners zich op **het nationale of bovenlokale niveau**. Daarentegen is ongeveer 1 op de 3 projectindieners lokaal verankerd. De overige projectindieners zijn internationale organisaties, met veelal een hoofdzetel in Brussel.

Goedgekeurde projecten in Erasmus+: Youth in Action (2014 – 2020) en het European Solidarity Corps (2018 – 2020), volgens organisatieniveau van de projectindieners. — BRON: JINT vzw

Projectdeelnemers

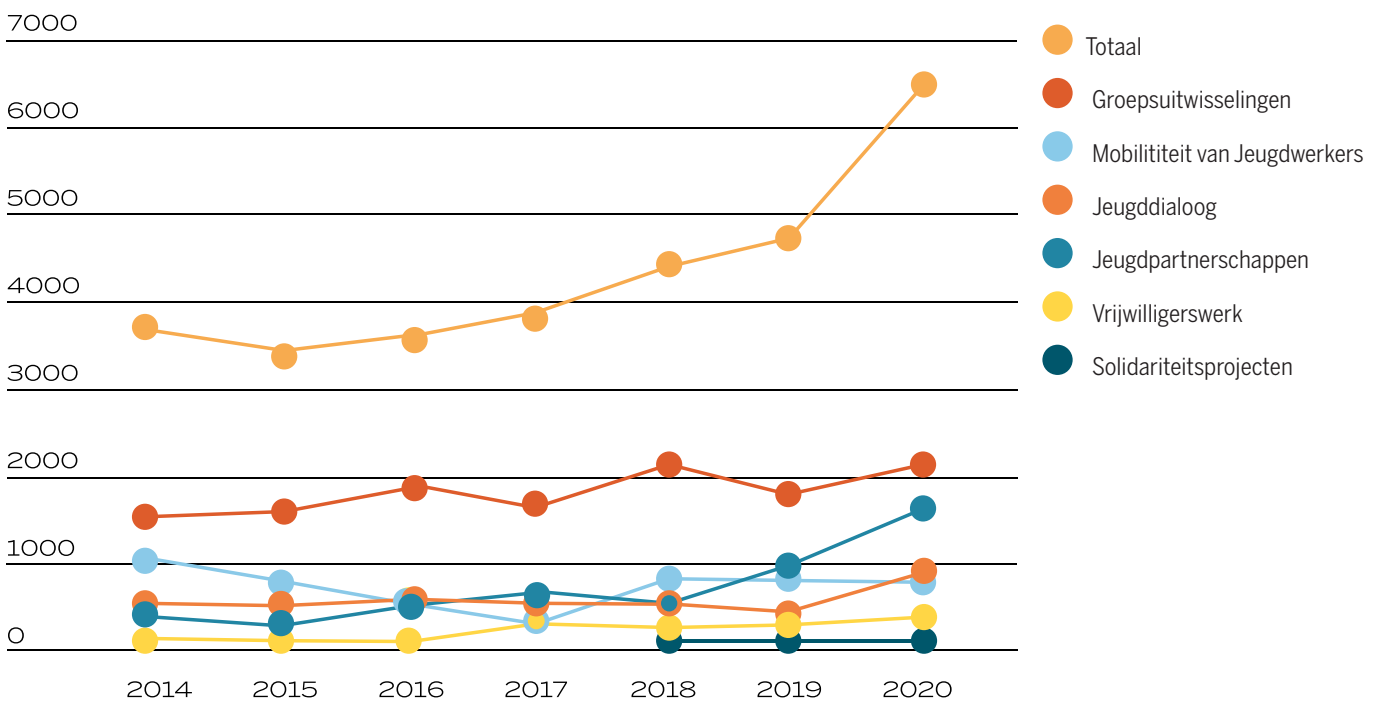
Aan de door JINT gefinancierde jeugdprojecten nemen tussen 2014 en 2020 in totaal **30.516** geregistreerde deelnemers (deelnemende jongeren, jeugdwerkers en begeleiders) deel.

- In Erasmus+: Youth in Action waren er **28.891 deelnemers**.
- In het European Solidarity Corps waren er tussen 2018 – 2020 **898 deelnemers**.
- Bel'J had **727 deelnemers**.

Per actie uitgesplitst:

Aantal deelnemers aan goedgekeurde projecten in Erasmus+: Youth in Action (2014 – 2020) en het European Solidarity Corps (2018 – 2020)

BRON: Europese Commissie en JINT vzw

Opmerking: de deelnemersaantallen zijn steeds gebaseerd op de geregistreerde deelnemers in **door JINT** goedgekeurde projecten. Dit is om twee redenen een onderschatting van het werkelijke bereik van de Europese Jeugdprogramma's in Vlaanderen en Brussel:

- Bij heel wat projecten, zoals bij Solidariteitsprojecten en Jeugdpartnerschappen, worden **enkel de initiatiefnemers** systematisch geregistreerd en dus niet alle jongeren, jeugdwerkers of andere partners die betrokken zijn. De werkelijke deelnemersaantallen liggen in die gevallen nog een stuk hoger.
- Daarnaast nemen ook heel wat jongeren, jeugdwerkers en organisaties uit Vlaanderen/Brussel deel aan projecten die bij een **ander Nationaal Agentschap** dan JINT zijn ingediend en goedgekeurd. Deze zijn eveneens niet zichtbaar in de JINT-cijfers.

Deelnemers uit kansengroepen of met een beperking

Van de totale groep deelnemers aan de Europese Jeugdprogramma's tussen 2014-2020, heeft **20,9%** minder kansen of een beperking. Meer in detail, betekent dit:

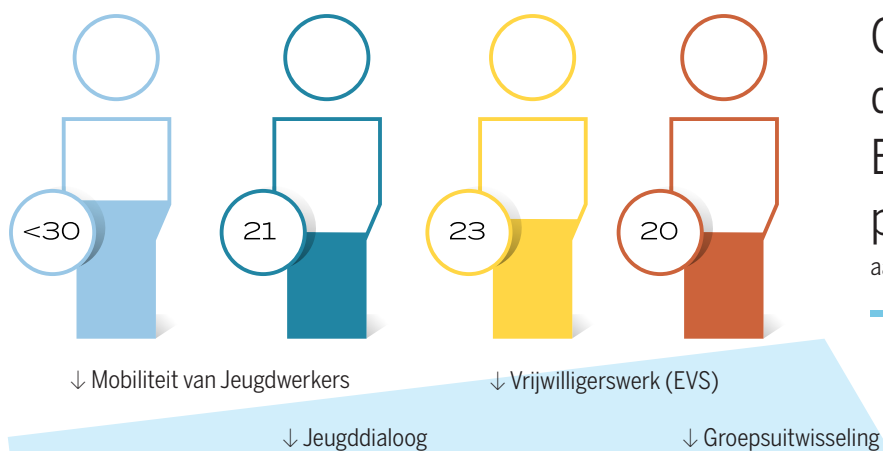
- **20,7%** van alle deelnemers in Erasmus+: Youth in Action: 5298 uit kansengroepen en 671 met een beperking.
- **29,0%** van de deelnemers in het European Solidarity Corps: 253 uit kansengroepen en 7 met een beperking.

Activiteiten waar verhoudingsgewijs het vaakst deelnemers minder kansen of een beperking hebben, zijn Vrijwilligersprojecten (41,7%) en Groepsuitwisselingen (32,0%). Bij de Mobiliteit van Jeugdwerkers gaat het om 16,7%.

Leeftijd

Uit het RAY onderzoek ¹ over Erasmus+: Youth in Action blijkt dat de gemiddelde leeftijd het laagst ligt bij Groepsuitwisselingen en Jeugddialoog, op respectievelijk 20 en 21 jaar. Bij de Mobiliteit van Jeugdwerkers, waar volwassen vrijwillige of professionele jeugdwerkers aan deelnemen, ligt de gemiddelde leeftijd net onder de 30.

Gemiddelde leeftijd deelnemers in Erasmus+: Youth in Action, per actie. (Surveydata van 1389 deelnemers aan activiteiten van 2014 tot en met 2019)

BRON: RAY onderzoek

¹ Stevens, F. (2020). Effecten en uitkomsten van het Erasmus+: Youth in Action Programma. Het perspectief van projectparticipanten en projectbegeleiders. Nationaal rapport België (Vlaamse gemeenschap 2019/2020). Belangrijkste bevindingen RAY-MON.

Motivatie om deel te nemen

RAY onderzoek ² toont aan dat projectdeelnemers in Erasmus+: Youth in Action vooral gericht zijn op het **opdoen van nieuwe ervaringen** en **intercultureel en internationaal contact**.

De 5 belangrijkste motivaties voor deelname aan een Erasmus+: Youth in Action-project

(Surveydata van 1389 deelnemers aan activiteiten van 2014 tot en met 2019)

74,3%

om nieuwe ervaringen op te doen

67,3%

om contact te hebben met mensen van een andere culturele achtergrond of van een ander land

64,7%

voor mijn persoonlijke ontwikkeling

56,3%

om iets nieuws bij te leren

46,2%

om een ander land te leren kennen

² Stevens, F. (2020). Effecten en uitkomsten van het Erasmus+: Youth in Action Programma. Het perspectief van projectparticipanten en projectbegeleiders. Nationaal rapport België (Vlaamse gemeenschap 2019/2020). Belangrijkste bevindingen RAY-MON.

Focus 1: Internationalisering van de jeugdsector

De Europese Jeugdprogramma's laten in de periode 2014-2020 een stevige **internationale, interculturele wind** doorheen de Vlaamse jeugdsector waaien.

In het kader van jeugdprojecten trekken individuele of groepen jongeren, vrijwilligers en jeugdwerkers naar alle hoeken van Europa of slaan ze de handen in elkaar met internationale partners. Omgekeerd is Vlaanderen/Brussel de gastregio of partner voor jongeren en organisaties uit zowat alle **Europese lidstaten en heel wat naburige landen**. Door de betrokkenheid van buitenlandse vrijwilligers krijgen ook binnenlandse jeugdactiviteiten een **internationale dimensie**. Dit is in het bijzonder een meerwaarde voor jongeren voor wie naar het buitenland trekken moeilijker is.

De **grote variatie en spreiding** in zowel herkomstlanden als bestemmingen van deelnemers valt op; de mobiliteitsstromen van jongeren en jeugdwerkers gaan in allerlei richtingen. De internationalisering stopt ook niet bij de EU-grenzen: er wordt ook volop samengewerkt en uitgewisseld met **partnerlanden** uit de buurregio's van de Europese Unie. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het profiel van de deelnemers aan Groepsuitwisselingen en Mobiliteiten van Jeugdwerkers gefinancierd door JINT: maar liefst 30,9% van alle deelnemers aan die twee grote acties komt uit een partnerland.

Heel wat jeugdorganisaties uit Vlaanderen en Brussel hebben door deelname aan de Europese Jeugdprogramma's ook een sterk **internationaal** netwerk kunnen uitbouwen, waarin expertise en inspiratie gedeeld wordt en meertaligheid gangbare praktijk wordt.

Herkomstlanden van deelnemers*

Waar komen de 12.719 deelnemers aan de door JINT ondersteunde **Groepsuitwisselingen** vandaan? Jongeren en begeleiders komen uit **51 verschillende landen**, waarvan ruim 1 op de 3 deelnemers uit België.

Bij de overige deelnemers zijn herkomstlanden buiten de EU, waaronder de Republiek Noord-Macedonië en Marokko, goed vertegenwoordigd. Dit zijn de belangrijkste herkomstlanden bij Groepsuitwisselingen:

België	36,5%
Spanje	5,3%
De Republiek Noord-Macedonië	4,0%
Italië	3,3%
Frankrijk	3,3%
Duitsland	3,0%
Het Verenigd Koninkrijk	2,7%
Roemenië	2,6%
Marokko	2,5%
Polen	2,4%
Nederland	2,0%
Turkije	2,0%
andere landen	30,3%

* De deelnemerstaantallen tonen enkel de geregistreerde deelnemers in door JINT toegekende projecten, en zijn een onderschatting van het werkelijke bereik van de Europese Jeugdprogramma's. Zie pagina 17 voor meer duiding.

Waar komen de 5276 deelnemers aan de door JINT ondersteunde **Mobiliteiten van Jeugdwerkers** vandaan? Iets minder dan een kwart komt uit België. Daarnaast zijn 51 andere landen vertegenwoordigd. Dit zijn de meest voorkomende herkomstlanden:

België	23,1%
Spanje	5,6%
Italië	5,4%
Duitsland	4,9%
Roemenië	3,4%
Het Verenigd Koninkrijk	3,1%
Nederland	3,0%
Polen	2,9%
Turkije	2,9%
Griekenland	2,6%
Denemarken	2,2%
andere landen	40,8%

Waar komen de 1095 **vrijwilligers** vandaan die via JINT aan de slag gaan in een individueel Vrijwilligersproject in EVS (tot 2017) of het European Solidarity Corps (sinds 2018)? Bijna 3 op 10 zijn jongeren uit Vlaanderen of Brussel die naar het buitenland trekken voor een individueel vrijwilligersproject. De overige 7 op 10 zijn buitenlandse jongeren die in een organisatie in Vlaanderen of Brussel aan de slag gaan.

België	29,4%
Duitsland	13,3%
Spanje	12,4%
Italië	7,3%
Hongarijke	3,4%
Turkije	3,2%
Oostenrijk	2,2%
Frankrijk	1,9%
Portugal	1,7%
Finland	1,5%
Slovenië	1,5%
andere landen	22,2%

Vamos a la playa in Vlaanderen

In het project Surf On the Voluntary Waves van JOETZ vzw en S-Sport/Recreas komen jaarlijks een tiental Spaanse European Solidarity Corps-vrijwilligers een surfkamp voor jongeren met een beperking mee begeleiden. De aanwezigheid van Spaanse jongeren geeft een internationale vibe aan een kamp dat in Vlaanderen plaatsvindt.

VRIJWILLIGERSPROJECT

Sisterhood onder de Marokkaanse zon

Tien Belgische, één Frans en twaalf Marokkaanse meisjes: met deze diverse groep startte de groepsuitwisseling opgezet door Bint, de meisjeswerking van Chirojeugd Vlaanderen, in het pittoreske Essaouira in Marokko in 2017.

Clara, deelneemster: "De groepsuitwisseling was voor mij een echte verruiming voor mijn Chiro-carrière. Zien en horen hoe kinderen in andere landen geëntert worden, vond ik echt geweldig! En ik heb tijdens de reis vrienden voor het leven gemaakt, zowel Marokkaanse als Vlaamse."

De grote conclusie van deze uitwisseling voor de deelnemers? Je kunt niemand's mening beoordelen aan de hand van zijn of haar religie of afkomst. Ook binnen de groep Belgen en de Marokkanen heersten grote meningsverschillen. Je kunt niet veralgemenen tot 'een Marokkaan denkt zo' of 'een Europeaan zegt dat'. "Iedere mens is uniek en denkt dus ook op een andere manier."

GROEPSUITWISSELING

Bestemmingen van deelnemers*

Waar trekken de deelnemers aan Groepsuitwisselingen en Mobiliteit van Jeugdwerkers, de twee acties met de hoogste deelnemersaantallen, heen? Bij 4 op 10 deelnemers aan **Groepsuitwisselingen** vindt hun project in België plaats, voor de anderen is dat in een van de 52 andere landen. Bij de **Mobiliteit van Jeugdwerkers** gaat voor 6 op 10 hun project in België door, de overige deelnemers trekken naar 32 andere landen. De door JINT ondersteunde deelnemers komen overigens niet alleen uit Vlaanderen en Brussel; het gaat om een bonte mix uit Europese en omliggende landen.

* De deelnemerstaantallen tonen enkel de geregistreerde deelnemers in door JINT toegekende projecten, en zijn een onderschatting van het werkelijke bereik van de Europese Jeugdprogramma's. Zie pagina 17 voor meer duiding.

10 topbestemmingen van Groepsuitwisselingen en Mobiliteit van Jeugdwerkers

Bestemmingen van deelnemers aan Groepsuitwisselingen. (totaal aantal deelnemers: 12.719)

1	België	40,8%
2	De Republiek Noord-Macedonië	6,1%
3	Marokko	5,2%
4	Spanje	3,9%
5	Roemenië	2,8%
6	Frankrijk	2,6%
7	De Republiek Moldavië	2,5%
8	Georgië	2,5%
9	Polen	2,2%
10	Italië	2,1%
	andere landen	29,3%

Bestemmingen van deelnemers aan Mobiliteit van Jeugdwerkers (totaal aantal deelnemers: 5.276)

1	België	60,2%
2	Georgië	5,7%
3	Duitsland	5,1%
4	Spanje	3,1%
5	Verenigd Koninkrijk	2,6%
6	Denemarken	2,0%
7	Zweden	1,7%
8	Polen	1,5%
9	Portugal	1,4%
10	De Republiek Noord-Macedonië	1,2%
	andere landen	15,4%

Jeugdpartnerschappen

In de 61 Jeugdpartnerschappen rond innovatie en praktijkdeling, werd samengewerkt door in totaal 264 verschillende organisaties uit 35 verschillende landen. Daarvan kwamen er 75 organisaties uit België. Landen waar vaak mee samengewerkt werd, waren:

1. Duitsland — met 16 partnerorganisaties
2. Italië — met 15 partnerorganisaties
3. Spanje — met 14 partnerorganisaties
4. Portugal en Griekenland — met elk 12 partnerorganisaties
5. Nederland — met 11 partnerorganisaties
6. Frankrijk — met 10 partnerorganisaties

Van onder de kerktoeren tot internationale speler

Volgens Matthias Vermael, coördinator van Circusplaneet, heeft Erasmus+ een stevige impact gehad op de ontwikkeling van zijn organisatie. Twintig jaar geleden was het nog een klein en bescheiden Gents initiatief, gericht op zichzelf en wat andere Vlaamse organisaties. Door deel te nemen aan internationale vormingen heeft de organisatie een internationaal netwerk uitgebouwd. Meertaligheid is binnengekomen bij Circusplaneet. Ze ontvangen en zenden Europese vrijwilligers, en organiseren nu zelf ook regelmatig internationale uitwisselingen en vormingen.

Kunst als motor van participatie en protest

Het project Burning Europe, op poten gezet in 2015 door jong kunstcollectief Cameltown samen met 6 Europese partners, bracht de fotokunst van artiesten van het Burning Man festival gratis naar de straten van Berlijn, Reykjavik, Athene, Riga, Amsterdam en Lissabon. Duizenden toeschouwers konden zien hoe de beelden in grote parades doorheen deze steden gedragen werden. Deze pop-up-tentoonstellingen waren een lokmiddel om creatieve mensen bijeen te brengen. In workshops leerden jongeren hoe ze *artivism* kunnen inzetten om anderen bewust te maken van maatschappelijke problemen.

JONGERENINITIATIEF

Focus 2: Jongeren versterken

De projecten in de Europese Jeugdprogramma's en Bel'J versterken jongeren op heel wat manieren. Door deel te nemen, leren jongeren **de wereld kennen**, en daardoor **zichzelf**. Door samen te werken en plezier te maken over lands-, taal- en culturele grenzen heen, versterken ze hun **kerncompetenties** en **vaardigheden** en ontwikkelen ze zich als **actieve, democratische burgers**. Bij veel acties, zoals in Solidariteitsprojecten, Jongereninitiatieven en Jeugddialogoog, staan jongeren ook zélf aan het roer van projecten, wat een onvergetelijke leerervaring met zich meebrengt.

Vaardigheden

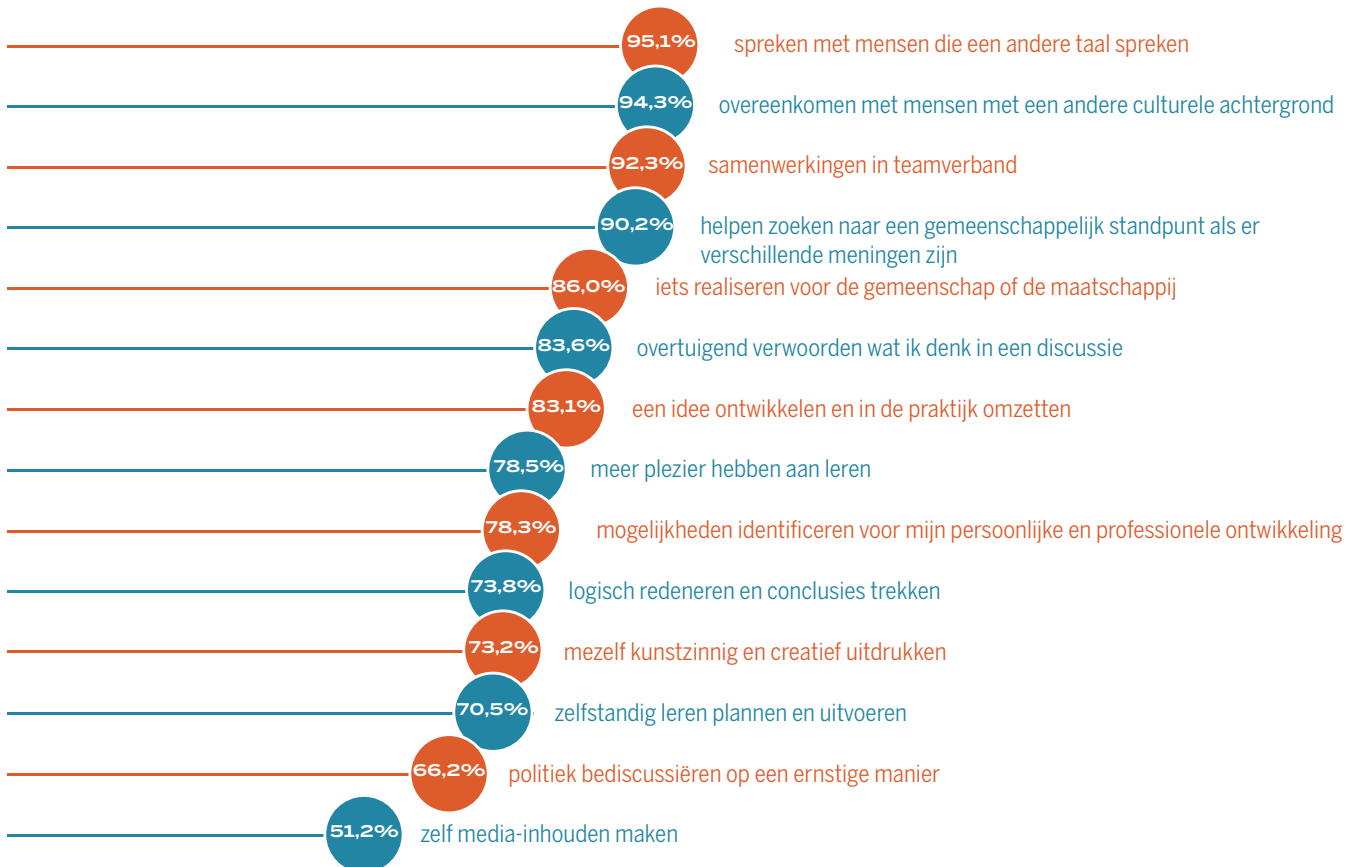
Uit het RAY onderzoek ³ blijkt dat volgens de deelnemers (jongeren en jeugdwerkers) aan Erasmus+: Youth in Action hun deelname een grote, **positieve invloed** heeft op de ontwikkeling van hun competenties.

“Via een buitenlandse ervaring kunnen we onze jongeren leerkansen geven die in geen enkel ander project mogelijk zijn.”

— JONAS VAN LAERE, medewerker Groep INTRO

Zelfgerapporteerde ontwikkeling van competenties bij project-deelnemers in Erasmus+: Youth in Action, % “(helemaal) mee eens”

(2015 – 2020) (Surveydata van 1389 deelnemers aan projecten van 2014 tot en met 2019) — BRON: RAY onderzoek

³ Stevens, F. (2020). Effecten en uitkomsten van het Erasmus+: Youth in Action Programma. Het perspectief van projectparticipanten en projectbegeleiders. Nationaal rapport België (Vlaamse gemeenschap 2019/2020). Belangrijkste bevindingen RAY-MON.

Leeruitkomsten van jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties

RAY onderzoek ⁴ komt tot de vaststelling dat jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties meestal dezelfde en soms iets meer voordelen lijken te halen uit hun deelname aan Erasmus+: Youth in Action-projecten in vergelijking met kansrijke jongeren. Jongeren die nooit eerder naar het buitenland gingen rapporteerden bijvoorbeeld hogere uitkomsten voor de dimensies “leren leren” en “persoonlijke ontwikkeling” dan zij die wel reeds buitenlandse ervaringen hadden. Het moet wel aangestipt worden dat andere factoren, zoals projectgebonden kenmerken, doorslaggevend zijn voor de leeruitkomsten van deelnemers dan hun achtergrondkenmerken.

⁴ Meyers, C. et al. (2020). Exploring Inclusion in Erasmus+: Youth in Action. Effects of inequalities on learning outcomes. RAY Research Report. Geudens, T. et al. (2015). The Impact of Mobility On YFPO. SALTO Inclusion Resource Centre.

Vrijwilligerswerk doen is ... mens worden

Bij De Ark delen mensen zonder en met beperking het leven met elkaar. Vormings- en communicatiemedewerker Anja 't Kint deed ooit Europees vrijwilligerswerk in Frankrijk, en begeleidt nu zelf Europese vrijwilligers.

“Door een buitenlandse vrijwilliger te hebben, komt de wereld dichterbij in onze werking. En je geeft die jongeren echt de kans om mens te worden. Die groeien, die worden volwassen, zelfstandig, bewust, dat zijn onze politici van de toekomst. Dát zijn diegenen die vormingen gaan volgen, gaan studeren en in het ziekenhuis dokter worden. Of bij de Europese Commissie gaan werken en daar het verschil maken.”

“Wij vormen jongeren. Je leert op dat jaar meer dan tijdens 5 jaar universiteit.” (lacht) “Je leert leven.”

VRIJWILLIGERSPROJECT

In de zomer van 2020 zette een groep jongeren in *no time* een camping op poten: de Kemping. Misha (22): “Ik heb in dit project andere kansen gekregen dan thuis. Op een normale werkvloer wordt je in vakjes geduwd, **hier kan je alles uitproberen**”. Zo kon ze haar creativiteit botvieren op het ontwerp van het logo van het De Kemping-huisbier.

SOLIDARITEITSPROJECT

“Als 18-jarige was ik nooit eerder direct in contact gekomen met een werkomgeving. Tijdens mijn vrijwilligerswerk heb ik een maand lang kunnen zien hoe een culturele festiviteit georganiseerd wordt. Ik weet nu dat eventmanagement niet één en al creativiteit is. Je moet ook over heel wat praktische, technische en communicatieve vaardigheden beschikken om in deze sector aan de slag te kunnen.”

— ASTRID SCHMITZ, Bel'J-vrijwilligster in de Duitstalige gemeenschap, 2014.

Peleton Bonvenon: samen op ontdekking met Bel'J

In 2018 vertrekken 75 jonge nieuwkomers en 30 vrijwilligers vanaf JES Gent voor een fietsvierdaagse doorheen Vlaanderen en Brussel. Goed voor zo'n 170 km, met tussenstops in Aalst, Brussel, Mechelen, Bonheiden en Bornem. Maar Peleton Bonvenon staat voor meer dan alleen maar fietsen: Bonvenon is Esperanto voor 'welkom'. Want onbekende dingen samen ontdekken, dat is de kern van het project.

JES-medewerkster Liesbet Van Dycke: "De voorbereiding is echt in handen van de *gasten* zelf. Dat is een moeizaam maar grappig proces, omdat ze bijvoorbeeld de keuze van de menu heel belangrijk vinden; ze kunnen daar een uur en half over vergaderen, alsof hun leven ervan afhangt."

Het resultaat? Jonge nieuwkomers uit verschillende steden, scholen en organisaties maken over de taalgrens heen kennis met elkaar, proeven van organisaties die een werking op maat van jonge nieuwkomers hebben, en leren nieuwe plekken kennen in het hele land.

GROEPSUITWISSELING

Youthpass

In totaal ontvangen **9976 deelnemers** aan projecten, vormingen of activiteiten in de Europese Jeugdprogramma's na afloop **een Youthpass**, het erkenningscertificaat voor niet-formeel leren. Bijna **een derde** van deze groep (31,8%) gebruikt de Youthpass als instrument om actief te reflecteren over de verworven kerncompetenties.

"Elke persoon hier is uniek. We kunnen onze ervaringen als trainers delen, zo leren we van elkaar. Ik leer bij over mijn coaching skills en hoe ik een voorbeeldfunctie kan uitdragen."

"Door deze uitwisseling wil ik ook heel graag gaan studeren in het buitenland."

LAYLA (18), voetbaltrainer bij City Pirates, deelnemer aan een Mobiliteit van Jeugdwerkers

"Na mijn vrijwilligerservaring solliciteerde ik voor drie jobs. Ik mocht kiezen uit twee ervan. Ik denk dat mijn Youthpass mij geholpen heeft, want ik had geen werkervaring. Het probleemoplossend denken, het werken onder stress en de andere praktische ervaringen hebben echt de doorslag gegeven."

TANGUY (22), European Solidarity Corps vrijwilliger

Jongeren die reeds een internationale ervaring hebben opgedaan, kunnen zich sinds 2014 als *EuroPeers* engageren. Dan worden ze door JINT ondersteund om als vrijwilliger andere jongeren naar de kansen van de Europese jeugdprogramma's toe te leiden en in een internationaal netwerk in contact te blijven.

“Een jaar lang heb ik tijd met je mogen doorbrengen. Ik heb veel van je geleerd. Ik leerde een nieuwe taal, ik leerde nieuwe mensen kennen. Ik leerde je cultuur kennen. En ik leerde vooral mijzelf kennen. Nu ik weg ben, denk ik soms aan je terug. Ik denk aan alle zaken die we meemaakten. Mijn verwachtingen. Of de verwachtingen die je uiteindelijk overtrof. En op dat moment wil ik altijd naar je terug. Terug naar die ochtend, met dat uitzicht, wanneer ik uit het raam keek en besepte dat alles goed ging komen. Wanneer ik terugdenk aan jou, Estland, schijnt de zon. Telkens opnieuw.”

Fragment uit *Het verhaal van Tordis*, neergepend door Evelyn in het kader van een Storyweaving Traject in 2019 voor EuroPeers.

“Het is het enthousiasme, het zijn mijn vrienden, hier en nu, ook al ken ik ze nog maar net. Het is mijn nieuwsgierigheid die wakker is. Wie zijn al die mensen, wat vinden ze belangrijk? Het is de vriendschap, het zijn de activiteiten... Het is de band die ontstaat, het is magisch ... het is alles tegelijk.”

JASON, animator van 't Leebeekje, deelnemer aan een Groepsuitwisseling.

De kracht van leermobiteit

Welke persoonlijke en maatschappelijke winst levert internationale mobiliteit in jeugdprojecten en vrijwilligerswerk op? Hoe kunnen we zorgen dat alle jongeren de leerkansen van internationale mobiliteit kunnen meemaken? Deze en andere vragen stonden centraal op de conferentie **Changing Lives, Changing Society. The Power of Learning Mobility**, de tweejaarlijkse conferentie van het European Platform on Learning Mobility. JINT ontving als gastheer 200 deelnemers in Oostende.

Focus 3: Krachtig, kwaliteitsvol jeugdwerk

De Europese Jeugdprogramma's ondersteunen kwaliteitsvol jeugdwerk, door **samenwerking** tussen jeugdorganisaties onderling of met partners uit andere sectoren, zoals cultuur, onderwijs en sport aan te wakkeren.

Het **Jeugdpartnerschap** is de actie bij uitstek om aan kwaliteitsontwikkeling in de jeugdsector te doen. Daarnaast laat de **Mobiliteit van Jeugdwerkers** toe aan jeugdwerkers uit verschillende landen om bij te leren, door samen met anderen over het muurtje te kijken. De cijfers (zie p29 en 30) tonen welke thema's bij beide soorten projecten aangesneden worden.

Ook **vrijwilligersprojecten** dragen hun steentje bij aan sterk jeugdwerk. Buitenlandse vrijwilligers in de Vlaamse jeugdsector leveren niet alleen extra handen om het werk te doen, maar brengen ook nieuwe ideeën en inzichten mee en laten zo een frisse wind door de gastorganisaties waaien.

Jeugdwerkers uit Vlaanderen en Brussel nemen ook deel aan een ruim aanbod aan **internationale vormingen en activiteiten** van JINT en het Europese Netwerk van Nationaal Agentschappen. Via JINT vertrekken **472** jeugdwerkers naar een internationale vorming, studiedag of activiteit. Ongeveer 2/3de daarvan neemt deel aan thematische activiteiten en vormingen rond uiteenlopende thema's zoals inclusie, innovatief jeugdwerk, straathoekwerk of kwaliteitsontwikkeling. De overige groep nam deel aan een internationale vorming gericht op de kennismaking met de Europese jeugdprogramma's, netwerking en projectontwerp en -beheer.

Daarnaast nemen **1361** deelnemers uit binnen- en buitenland deel aan thematische vormingen en evenementen opgezet door JINT en haar partners in Vlaanderen en Brussel.

De RAY CAP-studie ⁵ over de capaciteitsontwikkeling van jeugdorganisaties vindt dat dit soort internationale vormingsactiviteiten drie soorten winst opleveren voor de deelnemers: (1) nieuwe **inzichten** die ze in hun eigen werking kunnen gebruiken, (2) internationale én Vlaamse **contacten**, die indien nodig snel weer aangewakkerd worden, (3) meer **kennis** van de Erasmus+:Youth in Action-subsidiemogelijkheden.

Kennis ontsluiten voor en door jeugdwerkers

StreetSmartPlay werd in 2019 gelanceerd als online platform om educatieve spelen en methodieken te raadplegen en te delen. Het vloeit voort uit een 1-jarig Jeugdpartnerschap tussen Mobile School uit Leuven, Save the Children (Roemenië) en Ladies Union of Drama (Griekenland).

Het platform wil creativiteit, het intercultureel uitwisselen en de zin voor vernieuwing bij jeugdwerkers stimuleren. Het platform berust op solidariteit: jeugdwerkers, straathoekwerkers en leerkrachten uit alle hoeken van de wereld delen op dit platform vrijwillig hun kennis en expertise. Een wereldwijde community van jeugdwerkers is de droom die schuilgaat achter dit project.

JEUGDPARTNERSCHAP

⁵ Stevens, F. (2018). Research project on competence development and capacity building in Erasmus+: Youth in Action, Nationaal Rapport.

Thema's* Jeugdpartnerschappen (Totaal aantal projecten: 61) (2014-2020)

BRON: Europese Commissie & JINT

* Projectindieners kunnen tot drie thema's aanduiden voor hun project. De cijfers tonen de thema's die bij minstens 10% van de projecten zijn aangeduid.

Van Noorwegen tot Gran Canaria

In 2018 nam Helena Verset, vormingsmedewerker van het Brusselse Centrum West D'Broej, deel aan de vorming *Eye Opener* in Noorwegen, samen met één van haar jongeren. Deze vorming toont de mogelijkheden van een groepsuitwisseling, en zet volop in op **actieve participatie van jongeren** in het opzetten van een internationale uitwisseling. Helena: "Daarom zorg ik er nu voor dat ik eerst brainstorm met iedereen over wat we willen gaan doen. Pas daarna ga ik aan de slag met het uitwerken van de groepsuitwisseling. Deze internationale vorming heeft echt iets in gang gezet en ik ben heel enthousiast als ik eraan terug denk."

Ook Helena's collega Cleo vindt het heel belangrijk dat je jezelf als jeugdwerker verrijkt met internationale ervaringen. Zij trok een week naar Gran Canaria met jeugdwerkers uit tien verschillende landen om te exploreren hoe ze in hun organisaties sociaal circus als methodiek konden inzetten. "Zo krijg je zelf het **enthousiasme** te pakken en kan je op een andere manier kijken naar je werk. Je kan vergelijken met andere landen en krijgt **frisse ideeën** voorgeschoteld. Maar er is ook heel wat tijd voor **zelfreflectie**, je kan nadenken over je werk en stelt dingen in vraag, waar in het dagelijkse leven geen tijd voor is."

INTERNATIONALE VORMINGEN

Thema's* van de Mobiliteiten van Jeugdwerkers (2014 - 2020) (Totaal aantal projecten: 161)

BRON: Europese Commissie & JINT

* Projectindieners kunnen tot drie thema's aanduiden voor hun project. Deze cijfers tonen de thema's die bij minstens 10% van de projecten zijn aangeduid."

Een divers takenpakket

In jeugdverblijfsdomein de Hoge Rielen in Lichtaart gaat jaarlijks een crew European Solidarity Corps-vrijwilligers aan de slag. Projectverantwoordelijke Gerlinde Meeus: "We zijn in 2013 gestart. In het begin ging het om twee Europese vrijwilligers voor enkele maanden, nu is dat geëvolueerd naar vijf personen die in principe elf maanden bij ons verblijven. Hun takenpakket en verantwoordelijkheden zijn in die jaren ook erg gegroeid." Europese vrijwilligers bemannen het onthaal, geven educatieve workshops, laten samen met lokale vrijwilligers en jobstudenten de zomerbar draaien en begeleiden bezoekers in het Klimbos

VRIJWILLIGERSWERK

bron: Gazet van Antwerpen, 01.08.2019

Internationale vrijwilligersprojecten als cement van de lokale werking

"Onze vrijwilligers zijn vaste waarden in het team. Elke vrijwilliger is anders, allemaal fleuren ze op hun manier onze werking mee op. Zonder onze internationale projecten zouden we niet zijn wie we nu zijn."

EWOUT VANHOECKE en LIES COGHE van Mu-zee-um, begeleiders in Europese Vrijwilligersprojecten.

Samen sterk

Een studiebezoek in het Zweedse Malmö in 2018, samen met 12 andere organisaties uit Vlaanderen en Brussel, bracht de bal aan het rollen voor LEJO om in eigen land meer te gaan samenwerken. Gust Vanhecke, jeugdwerker bij LEJO: “Soms moet je een paar dagen in het buitenland zijn om Vlaamse collega's in het jeugdwerk te leren kennen en kansen te ontdekken bij elkaar. Voordien dachten we bij LEJO veel na over hoe we dingen zouden aanpakken met vluchtelingen en wilden we veel, maar kwamen we er niet altijd toe. Nu heb ik het gevoel dat we niet alleen zijn. Ik voel me gesterkt door al die organisaties uit Zweden, Noorwegen en België die hetzelfde doel voor ogen hebben. Samen aan dat doel werken zorgt voor een grotere impact en dat geeft ons de motivatie om er alles uit te halen.”

MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS

“Wat ik zeker ga onthouden is het **samenwerken met verschillende partners**. We weten allemaal wel dat **het belangrijk is om met verschillende mensen samen te werken**, omdat je daar heel veel kunt uithalen. Maar ik ben er nu precies meer van overtuigd om dat te **doen**.”

— YOUSRA TAHIRI, jeugdwerker bij JES Brussel en Chirojeugd Vlaanderen, deelnemer aan een Mobiliteit van Jeugdwerkers.

“De vorming was zeer verrijkend, en op een **participatieve manier** gegeven. Zeker ook interessant om **verschillende invalshoeken op jeugdwerk in Europa** mee te krijgen.”

“Ik heb meer geleerd over hoe ik **jongeren op een organische, participatieve manier kan bereiken** aan de hand van verschillende methoden die authentiek inspelen op hun interesses en identiteiten. Ik kan dit gebruiken bij de jongeren waarmee wij sportactiviteiten organiseren.”

— KEN VAN STAEYEN, jeugdwerker bij Tofsport vzw/ Buurtsport Leuven, deelnemer aan een thematische internationale vorming.

Focus 4: Beter jeugdbeleid

De Europese Jeugdprogramma's dragen ook bij aan de **ontwikkeling van jeugdbeleid** en andere beleidsdomeinen van belang voor jongeren, op lokaal, regionaal en nationaal niveau.

Een manier waarop de projecten dit doel nastreven, is door de **stem van jongeren** te laten weerklinken en hen rechtstreeks in gesprek te laten gaan met beleidsmakers. Dat is vooral het geval in de actie Jeugddialoog, waar jongeren rond een concreet beleidsthema aan de slag gaan.

Ook Jeugdpartnerschappen en Strategische Partnerschappen tussen Nationale Agentschappen dragen hun steentje bij aan de ontwikkeling van jeugdbeleid: ze brengen (internationale en lokale) expertise bijeen en verspreiden op praktijk gestoelde kennis. Ze leveren niet alleen **beleidsaanbevelingen** op; vaak worden jeugdbeleidsmakers en -ambtenaren actief betrokken of trekken ze zelf aan de kar. Het RAY INNO-onderzoek⁶, dat de Jeugdpartnerschappen onder de loep neemt, toont hoe met name projecten die inspelen op een prangende beleidsproblematiek de rol van **katalysator in beleidsontwikkeling** kunnen opnemen.

Ook andere acties, zoals de Mobiliteit van Jeugdwerkers, geven zuurstof aan het jeugdbeleid, zeker op lokaal niveau. Activiteiten zoals een studiebezoek of haalbaarheidsbezoek voeden de kennis, netwerken en motivatie van de jeugdsector en het jeugdbeleid in de Vlaamse gemeenschap en daarbuiten.

Tot slot worden de middelen van de Europese Jeugdprogramma's ook ingezet om de Vlaamse jeugdsector te betrekken bij het **Europees Jeugdwerkbeleid**, dat zich sterk ontwikkelde in de periode 2014 – 2020.

⁶ Stevens, F. (2020). Research on the impact of Key Action 2: Cooperation for innovation and the exchange of good practices (RAY-INNO). National Report Belgium (Flemish Community).

Klimaat op tafel

In 2019 ging door heel wat landen een golf van klimaatprotesten, geleid door jongeren. Klimaatactiviste en initiatiefneemster Marjolein: "Dankzij het organiseren van de jongerenklimaatmars in 2018 kwam ik in contact met jongerenbewegingen zoals Youth For Climate, Students For Climate en Fridays For Future. Iedereen kwam op straat, maar er gebeurde verder niets. Hoe konden we verder gaan? We kwamen tot de conclusie dat we een project voor en door Europese jongeren wilden opzetten rond andere manieren van actie voeren en politiek beïnvloeden."

Dit leidde tot twee Europese projecten: een Groepsuitwisseling in de zomer van 2019 in Duitsland en een Jeugddialoog in oktober 2019 in België. Tijdens de Jeugddialoog gingen de deelnemende jongeren een namiddag **rond de tafel zitten** met verschillende **Europese klimaatgeoriënteerde ngo's en politici**.

Op het einde schreven de jongeren samen een open brief. Marjolein: "De jongeren hebben er een hele nacht aan geschreven, het is echt een product van henzelf." Zo lezen we: "We dagen je uit ... Vind de moed om ons te helpen een nieuwe en duurzame wereld op te bouwen."

Marjolein: "Ze zijn die open brief ook gaan voorlezen aan de Europese Commissie en hebben **contact gehad met een paar Eurocommissarissen**. Zo is er bijvoorbeeld een heel lang gesprek geweest tussen de jongeren en Frans Timmermans, de bezieler van de European Green Deal!"

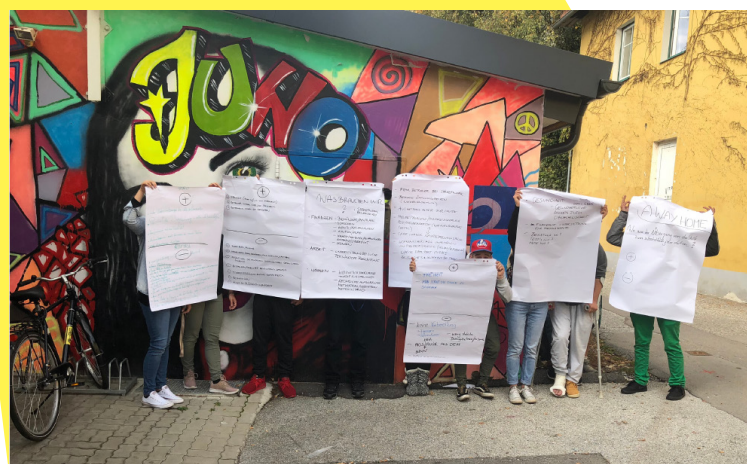
Bottom-up democratie

In de zomer van 2018 zette een team van twintig jongeren samen met het Europees Jeugdparlement België hun schouders onder de conferentie “Local Initiatives, Global Impact” in Mechelen. Ruim 160 jongeren uit meer dan 25 verschillende landen kwamen een week samen in de stad der Maneblussers.

Voor Sam, een van de jongeren die het project mee op posten zette, was het **plenaire paneldebat** een moment om nooit te vergeten. Naast jongeren en vrijwilligers, schoven ook beleidsmakers zoals Luc Van Den Brande (voormalig Europees Parlementslid uit Mechelen en Speciaal Adviseur aan President Juncker) en Karel Geys (Gemeenteraadslid in Mechelen) mee aan tafel.

Sam: “Normaal is het moeilijk om iedereen na een lange dag mee te krijgen voor een paneldebat van anderhalf uur. Maar hier niet. Door een online tool kon het publiek deelnemen door woorden en vragen in te sturen. Het mooie was dat het panel in gesprek ging met de deelnemers in plaats van met elkaar. Ik kreeg kippenvel en wou dat het niet stopte, de deelnemers ook niet. Achteraf kregen we veel positieve reacties. Dit was voor mij een voorbeeld van echte bottom-up democratie.”

JEUGDDIALOOG

After Care Guarantee: van experiment naar actieplan

Het Jeugdpartnerschap voor Innovatie “Accelerate to Independence: After Care Guarantee” (2015 – 2016) speelde in op de maatschappelijke problematiek van jongvolwassen zorgverlaters. Het project wilde de kennis en het bewustzijn vergroten van overheden en dienstverleners rond (de nood aan) nazorgtrajecten voor 18-jarigen die de residentiële zorg verlaten. De **Vlaamse overheid** (Agentschap Jongerenwelzijn) trok aan de kar, samen met partners in Wallonië, Italië, Nederland en Oostenrijk.

Het project bleek op precies het goede moment te komen: er was reeds een bewustzijn dat de transitie van jeugdzorg naar zelfstandig leven meer beleidsmatige aandacht verdiende. Het flexibele format van het Jeugdpartnerschap liet toe om mogelijke beleidsbenaderingen te verkennen: samen met jongeren werd nagedacht over concrete instrumenten, zoals een persoonlijk budget en een ronde tafel, en de succesfactoren van een duurzame nazorg werden geïdentificeerd door internationale goede praktijken te onderzoeken.

Het project wierp haar vruchten af: **op het Vlaamse beleidsniveau groeide de erkenning van het probleem**, en het principe van een “after care guarantee” werd als goede praktijk in de sector verspreid. Meer nog: de beleidsaanbevelingen uit het project werden een van de bronnen waar de Vlaamse overheid uit zou putten voor het daarop ontwikkelde Vlaamse Actieplan Jongeren. Heel wat **aanbevelingen** werden zo in het **beleid opgenomen**.

JEUGDPARTNERSCHAP

Europese hefboom voor krachtig lokaal jeugdwerk en jeugdbeleid

Het langdurige strategische partnerschap EUROPE GOES LOCAL – Supporting Youth Work at the Municipal Level, gedragen door JINT (coördinatie) en 25 andere Nationale Agentschappen, brengt sinds 2016 ruim 200 partners bijeen uit heel Europa, werkzaam op het lokale, nationale en Europese niveau. Een van de wapenfeiten is het breed gedragen **European Charter for Local Youth Work** (2019), een document dat de uitgangspunten voor lokaal jeugdwerk, haar ontwikkeling, de nodige beleidskaders, rol van jeugdwerkers en kwaliteitsontwikkeling op een rijtje zet. Het Charter creëert een gemeenschappelijk platform om, van lokaal tot Europees niveau, in dialoog te gaan over jeugdwerk. De bijhorende interactieve online *Changemakers Kit* ondersteunt deze dialoog.

Beleidsmedewerker Hans Cools van De Ambrassade duidt **het belang van dit Charter voor Vlaanderen**: “Op Vlaams niveau is het voor mij vooral belangrijk dat het Charter een antwoord biedt op de vraag wat kwalitatief jeugdwerk nu juist inhoudt. Door de uitholling van het Vlaamse Decreet op het lokaal jeugdbeleid, is het voor veel lokale besturen niet langer duidelijk wat ze precies moeten ondersteunen. Dit document schept **een kader** dat breed genoeg is om alle waardevolle nieuwe initiatieven een kans te geven. Tegelijk kunnen organisaties met een langere traditie zich er ook in herkennen.”

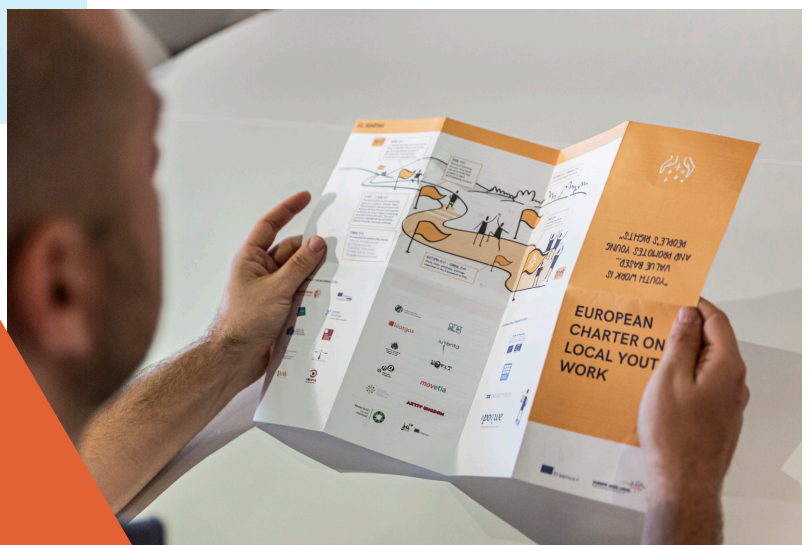
Het Charter werd inmiddels ook opgepikt door het Vlaamse jeugdbeleid, want in het **Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan** (2020 – 2024) verbindt Minister van Brussel, Jeugd en Media Benjamin Dalle zich er toe het Charter te ondersteunen en te verspreiden tussen 2022 en 2024.

STRATEGISCH PARTNERSCHAP

Jongerenparticipatie in stedelijke vernieuwing

In het project ‘Youngsters in Urban Planning Participation’ zet de stad Gent in 2014 een haalbaarheidsbezoek op om de mogelijkheden van een toekomstig sectoroverschrijdend Jeugdpartnerschap op het vlak van jeugdwerk, tewerkstelling en onderwijs te verkennen. De partners zijn steden die een **stedelijk vernieuwingsproject** trachten op te zetten in **co-creatie met jongeren**: Ostrava (Tsjechië), Cuenca (Spanje), Göteborg (Zweden) en Gent. Het bezoek motiveerde deze steden om jongeren en jeugdwerkers nog sterker te betrekken in stedelijke ontwikkeling, leerde hen nieuwe tools kennen om dat te realiseren, en versterkte hun overtuiging dat sector-overschrijdend werken rond jeugd een meerwaarde is.

MOBILITEIT VAN JEUGDWERKERS

Inspiratie bij de noorderburen

Hoe worden jeugdwerk, jeugdzorg en jeugdhulp op lokaal niveau in Nederland georganiseerd? Hoe werkt het jeugdwerk er samen met andere lokale partners? Recht op vrije tijd voor jongeren in de jeugdhulp, hoe zit dat bij onze noorderburen?

In juni 2019 trok een groep van 18 gedreven Vlaamse jeugd(welzijns)werkers, jeugdambtenaren en beleidsmakers over de grens op zoek naar antwoorden op deze vragen. Er waren deelnemers van gemeentelijke jeugddiensten, Kazou, Formaat, LEJO, Konekti Jeugdhulp en Elegast vzw.

De impact van het studiebezoek? “We keerden terug met een versterkt geloof in de meerwaarde van de samenwerking tussen jeugdwerk en jeugdzorg. Het gaf ons een reflectie op maar zeker ook bevestiging van onze aanpak in het Vlaamse jeugdwerk!”

INTERNATIONALE VORMING

De Europese Jeugdwerkconventies: bouwen aan de jeugdwerkgemeenschap en het Europese jeugdwerkbeleid

Na de eerste Europese Jeugdwerkconventie in 2010 (Gent) met 400 aanwezigen, volgt in 2015 een tweede editie in Brussel met 500 deelnemers. De derde Europese Jeugdwerkconventie (Bonn, 2020), die online plaatsvindt omwille van de COVID-19-pandemie, is met haar 1000 deelnemers een jeugdwerkevent van ongeziene omvang.

Naar elke conventie zakt een Vlaamse delegatie af, samengesteld uit jeugdwerkers, jeugdbeleidsmakers en jeugdonderzoekers die de stem en inzichten van het Vlaamse jeugdwerk vertolken. Samen met vertegenwoordigers uit 51 landen dragen ze bij tot de **Slotverklaringen** van de opeenvolgende Conventies. Deze visieteksten zijn inmiddels referentiedocumenten in het Europese jeugdwerkbeleid.

Op de 3de Jeugdwerkconventie is de connectie met Europees jeugdbeleid het meest uitgesproken: de jeugdwerkgemeenschap wordt er uitgenodigd om mee vorm en richting te geven aan de uitvoering van de **Europese Jeugdwerkagenda**, de gezamenlijke politieke agenda van de Europese Unie en de Raad van Europa.

Focus 5: Grenzeloze solidariteit

De belangrijkste bouwstenen van solidariteit als waarde zijn empathie, aandacht voor mensenrechten, inclusie en actief burgerschap⁷. Solidariteit is al langer een vaste waarde in het vrijwilligerswerk via EVS tot en met 2017, maar met de oprichting van het European Solidarity Corps als nieuw, apart Jeugdprogramma in 2018, heeft het nu ook haar eigen uithangbord.

In Vrijwilligersprojecten gaan vrijwilligers individueel of in groep aan de slag in een erkende vrijwilligersorganisatie. Eind 2020 zijn er **58 organisaties** in Vlaanderen/Brussel die een European Solidarity Corps Kwaliteitslabel aanvragen om vrijwilligers uit te zenden naar het buitenland en/of te ontvangen in hun eigen werking.

Naast internationaal vrijwilligerswerk, kunnen sinds 2018 ook lokale Solidariteitsprojecten opgezet worden, door en voor jongeren. Bel'J maakt het plaatje compleet door de mogelijkheid te bieden om in eigen land over de taalgrenzen een steentje bij te dragen als vrijwilliger.

Ook bij de andere acties in Erasmus+: Youth in Action, zoals Groepsuitwisselingen en Jeugdpartnerschappen, vormt solidariteit met jongeren en jeugdwerkers in andere omgevingen of in minder bevoorrechte situaties een belangrijk thema of drijfveer.

Een warme thuis voor en door jongeren

Vijf jongeren zetten onder begeleiding van een coach van House of Colours in 2019 het project **Together we Stand** op, dat via vrijetijdsactiviteiten en kampen jongeren met en zonder vluchtelingenachtergrond bijeenbrengt. Bijzondere aandacht ging daarin uit naar meditatie. Kelvin (19) en Sarah (24) maken deel uit van het projectteam. Kelvin: "In 2014 kwam ik vanuit Kenia in België aan. Ik praatte niet veel en bleef thuis altijd alleen. Het was moeilijk om vrienden te maken. Maar door hier met iedereen te praten, heb ik Nederlands kunnen leren. Ik ben verlegen, maar hier ben ik opengebloeid." Sarah: "Dat is voor hen ook een verademing: iemand die luistert, begrijpt en niet veroordeelt."

SOLIDARITEITSPROJECT

⁷ Nicodemi, S. & Bačlija Knoch, S. (2020). 4thought for Solidarity. SALTO European Solidarity Corps.

Handen uit de mouwen

Op de Heerlijkheid van Heule van vzw Oranjehuis werken in 2019 een tiental vrijwilligers van het European Solidarity Corps mee op de boerderij, met ondersteuning van Bouworde vzw.

Cécile (begeleider van Bouworde): "Tijdens mijn vakanties heb ik er altijd naar gezocht om **plezier te combineren met iets goed doen** voor de wereld. Dit is wat solidariteit voor mij betekent: tijd geven aan mensen in nood, zonder iets terug te verwachten."

Deelnemer Senne: "Iedereen heeft hier dezelfde ingesteldheid: iedereen is heel open en wil met elkaar omgaan. Ik durf hier ook leiderschap opnemen. We worden gestimuleerd om zelf oplossingen te zoeken, daardoor durf ik zelf beslissingen nemen en mensen aansturen. **Er zouden veel meer plaatsen moeten zijn zoals deze, waar iedereen zich nuttig kan maken en kan functioneren.**"

VRIJWILLIGERSWERK

Jonge kunstenaars in de schijnwerpers

Nightwatch was een coachingstraject bij het Fotomuseum Antwerpen waarin jonge kunstenaars tussen de 16 en 26 jaar het museum overnamen. Ze werkten toe naar een nocture in februari 2020.

Lori, deelnemer aan dit artistieke Solidariteitsproject:
“Het concept solidariteit, daar hebben we bij evaluaties achteraf heel hard bij stil gestaan. Het feit dat er aan jonge kunstenaars met een diverse achtergrond de kans wordt gegeven om in het Fotomuseum te staan, is voor ons solidariteit. Het is **kansen geven aan anderen**, kansen die ze anders misschien niet altijd krijgen.”

SOLIDARITEITSPROJECT

Tout va bien: zwemmen en sporten kan iedereen

De Groepsuitwisseling van BOAS (Belgium Organisation for Adapated Swimming) in 2019 bracht jonge Franse zwemmers met een beperking naar België. Een hele week brachten een tiental Franse jongeren een week door met hun Belgische buddies. Op maat van elke zwemmer was er iedere ochtend en avond een zwemtraining voorzien en overdag leerden de deelnemers elkaars verschillen en overeenkomsten kennen door sport en spel. BOAS: "Het was in het begin niet evident met dat Nederlands en dat Frans, maar een echt probleem bleek de communicatie niet. De jongeren hielpen mekaar, zowel tijdens het zwemmen als daarbuiten, en dat ging vanzelf. Taal hoeft dus geen barrière te zijn bij een groepsuitwisseling!"

GROEPSUITWISSELING

Jeugdwerk als hefboom van sociale inclusie

Binnen het **Jeugdpartnerschap** Becoming Part of Europe (2016 – 2019) ontwikkelden jeugdwerkers uit de zeven partnerlanden vanuit hun ervaring in het werken met jonge nieuwkomers beleidsaanbevelingen rond vier thema's: gender en LGBT+, advocacy, cross-sectoraal werken en welbevinden en empowerment. De beleidsaanbevelingen richtten zich tot verschillende niveaus; van lokaal tot Europees niveau.

In Vlaanderen en Brussel zette JINT het thema verder op de kaart met jeugdwerkpartners JES en Tumult vzw door **de studiedag** 'Thuis in het Jeugdwerk' (2019), waar bijna 150 deelnemers van 70 verschillende organisaties uitwisselden over hoe jonge nieuwkomers zich in het jeugdwerk thuis kunnen voelen.

En het lopende **traject Navigate You(th)** van PIN vzw en Tumult vzw, eveneens ondersteund met Erasmus+-middelen, geeft gehoor aan een van de aanbevelingen om jonge nieuwkomers toe te leiden naar vrijetijdsbesteding, als hefboom voor hun welbevinden. Een team van ervaringsdeskundige toeliders en enthousiaste vrijwilligers gaat samen met jonge nieuwkomers op zoek naar hun plekje in het vrijetijdsaanbod.

JEUGDPARTNERSCHAP | NATIONALE VORMING

Van statistieken naar mensen

In 2016 ging de Italiaanse Elena (24) aan de slag in Vluchtelingenwerk Vlaanderen via EVS (European Voluntary Service). "Toen ik nog studeerde leerde ik al veel over de asielcrisis. Ik wilde **niet enkel de statistieken leren, maar de vluchtelingen echt leren kennen en hen vooral helpen.**"

"In Vluchtelingenwerk Vlaanderen werk ik als coördinator van de vrijwilligers in het Startpunt. Ik maak nieuwe vrijwilligers wegwijs en ik help zelf ook bij de kooknamiddagen en de praattafels. Verder bied ik ook informatie aan de asielzoekers zelf wanneer zij met vragen zitten."

VRIJWILLIGERSWERK

JINT is het Nationaal Agentschap voor Erasmus+ Jeugd en het European Solidarity Corps en coördinator van het Bel'J-programma in de Vlaamse gemeenschap.

Deze publicatie blikt terug op uitvoering van de Jeugdprogramma's van 2014 tot 2020.

De informatie komt uit verschillende bronnen:

- door JINT geregistreerde informatie over projecten en activiteiten;
- door het Netwerk van Nationale Agentschappen uitgevoerde RAY-studies (Research Based Analysis of the European Youth Programmes), en meer specifiek, de resultaten op basis van de Vlaamse steekproeven en cases verzameld in de projecten RAY MON, RAY INNO en RAY CAP;
- door JINT verzamelde getuigenissen van betrokken jongeren, jeugdwerkers en andere stakeholders.

Wil je zelf een grensverleggend project opzetten?

Bekijk de mogelijkheden op jint.be.

Meer verhalen?

jint.be/verhalen en [SCOOP](#)

Meer cijfers?

www.researchyouth.net (RAY) en
<https://www.jint.be/subsidieresultaten>

Foto's:

Vonk Design (5, 6-7, 9, 25, 26, 27, 37, 39), Livio Marc Stoeckli (34), Johannes De Bruycker (10, 31), Lisa Hendrickx (36), Lodewijk De Decker (9, 13, 18, 19), Jan Beddegenoodts (23), An Rommel (33), Groep Intro (7), Johannes (29), Mu-Zee-Um & Ann Delye (30), FOMU & Monday Jr (38), Europeers (5), Jes (2), German Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth & JUGEND für Europa (35), Vonk (40)

Redactie: Rilke Mahieu, Annelies Stalpaert, Inge Stuer, Koen Lambert, Sofie Van Zeebroeck, Silvie Strobbe en collega's

Verantwoordelijke uitgever: Koen Lambert

Vormgeving: zwerm.studio

Deze publicatie is een uitgave van
JINT vzw, Grétystraat 26, 1000 Brussel
02 209 07 20, jint@jint.be, www.jint.be

0411.254.285 RPR Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel